

Štev. 7.

V Celovcu 15. julija 1867.

XVI. tečaj.

Pridiga za VIII. pobinkoštno nedeljo.

(Krivično blago -- težek kamen na sercu; gov. — f. —.)

„Kaj tolišina od tebe? Daj odgovor od svojega hiševanja!“ Luk. 16, 2.

V v o d.

Bil je bogat mož, — nam pripoveduje Jezus, kateri je imel hišnika, in ta je bil pri njem zatožen, kakor da bi bil zapravljaval njegovo premoženje. Tedaj ga je gospod poklical, in mu rekel: „Kaj to slišim od tebe? Daj odgovor od svojega hiševanja; ker posihmalo ne boš mogel več gospodariti!“ Hišnik pa je sam pri sebi rekel: „Kaj bom storil, ko mi moj gospod odvzame hiševanje? Kopati ne morem, vbogajme prositi se sramujem. Vem, kaj bom storil, da me, kadar sem odstavljen od hiševanja, vzamejo v svoje hiše.“ Tedaj je šel, in poklical dolžnike svojega gospoda, in gospoda goljufaje je dolžnikom pomagal, da bi si jih prijatele storil, in bi ga pod streho vzeli, kedar ga gospod iz službe dene. Kakor goljufni hišnik si iščejo tudi še zdaj posvetni ljudje svojo srečo vterditi in si na noge pomagati s krivičnim blagom. Ali kaj jim hasne, ko ga večno ne uživajo. Krivično blago nima teka. Prišla bo namreč smert, in bodo mogli vse zapustiti, kar so si nagrabili po krivičnih potih, in nič seboj ne ponesó, kakor svoje hude dela in svojo hudo vest. Krivično blago namreč poprej ali pozneje vest silno teži, in je težek kamen na sercu, česar vas bom danes pripričal, ako me pridno in zamerkljivo poslušate.

Razlaga.

Kedar kdo pervikrat krade, mu je, kakor bi ga kdo za roko prijel in mu natihoma rekel: „Nikar ne kradi!“ Ako je pa vendar le kaj zmaknil, mu ni nič kaj prav pri srcu; in se je že mnogokrat prigodilo, da je drugi dan vkradeno blago sam od sebe nazaj nesel, ker mu vest po noči pokoja ni pustila. Je pa človek prvi in drugokrat ta strah premagal, in si nič ni iz njega storil, kradel bo brez straha pred Bogom, kolikorkrat bo le priložnost imel: in le še toliko bo pazil, da nobeden zraven ne pride, in ga žandar ali berič v pest ne dobi. In tako vtegne ta ali uni dolgo časa ravnati, in se vsega tega na spovedi še obtožil ne bo, ker ne misli nikoli nič ne poverniti. Ako pa človeka huda bolezen na posteljo položi, in se sponaša, kakor bi ga hotla silama iz njegove lastne hiše vreči; takrat mu nobena reč vesti tako hudo ne teži, kakor krivično blago. In tedaj je zastaranemu krivičniku in zrelemu tatu spet pri srcu, kakor ko je pervikrat kradel ali kakor bi bil vso tatvino doprinesel še le včeraj ali danes. Čudno je to pa vendar resnično.

Nekemu možu pri petdesetih letih, ki je bil za smert obolel, pride neprevidoma na misel, da je še v otročjih letih hlebček kruha (dva krajcarja vrednosti) vzela, in je ves skerben popraševal, kako bi škodo poravnal, ker za peka več ne vè. Glejte celih 40 let, dokler je bil zdrav, ni mislil na to, kar je bolnemu toliko nepokoja delalo.

S krivičnim blagom je ravno tako, kakor če komu v oči pade kaka smet, ktera človeka toliko časa nadležuje, dokler je spet iz očesa ne spravi. In če je ne spravi, vname se oko v pekleči bolečini in mu oko izteče, in po njem je. Enako ti vsaka reč vest obteži, ktere si nisi pošteno pridobil: Denar ali karkoli si bodi mora iz nje, mora iz vesti, ali pa ni miru ne pokoja, sosebno na zadnjo uro: in duša mora potem tje, kjer se dolg plačuje do zadnjega beliča. Bog je namreč postavil dal, veljavno za vse čase: „Pusti in daj vsakemu, kar mu gre!“ Ta postava veže vsakterega človeka brez razločka in izgovora, in polajšanja (dispens) v tej reči ni. Mi se moramo po tej zapovedi ravnati; Bog se po naši termi in termasti volji ravnal ne bo!

Pa si morda misliš: „Hvala Bogu! krivično blago mi smerti grenilo in vesti težilo ne bo: nisem ne ropal, ne kradel, in vest mi v tej reči ničesar ne očituje!“ — Toda, ni še vse zlato, kar se sveti; tudi ne vse pošteno, kar bi rado za pošteno veljalo! Ti rad verjamem, da še nikomur nisi skrinje razbil, denarja mu iz nje pobravši. Tudi ti verujem, da nikogar nisi za cesto čakal, in mu s hudo in silo vzel, kar je imel. Kaj takega bi ti vest ne pripustila, in zraven tega se tudi še gosposke bojiš. Nekteri človek je neizrečeno natanjčen in pošten v takih rečeh, v katerih mu je kazen in šiba koj za petami! Ali če bi kdo tehtnico (vago) prinesel, na kateri bi se krivično in pravično blago na tanjko pretehtalo: kdo ve, ali bi ena ali druga reč na krivično stran ne potegnila, bodi si že reč po naši sodbi in rajtingi ali velike ali le majhne vrednosti. Pred Bogom ni milijon nič in krajcar tudi nič. Krivica pa je že nekaj pred Bogom, in sicer nekaj prav hudega, ali si že roko stegneš po tem ali unem, do česar pravice nimaš. Nebeške vrata so ozke, in če par krivičnih vinarjev seboj imaš, skoz nje ne prideš, in moraš zunaj ostati. Pred Bogom pa je krivično vsako blago, katero si pridobiš, ako se na tanjko zapovedi ne deržiš, ktera prepoveduje bližnjemu storiti, kar sam nimaš rad. Si morda slišal že kterikrat na smanji (teržni) ali kak drugi dan lakomnega kmetovavca ali prekanjenega rokodelca bahaško pripovedovati, kako umno jo je zvil, ter na led zvodil in prevaril in ogoljufal tega ali unega. In neumnež ne pomisli, da je peklenski duh njega samega še hujši vkanil. Goljufani ti je morda komaj par grošev ali k večjemu par goldinarjev na škodi; goljuf pa se pripravi ob svoje duhovno življenje in večno zveličanje! Kaj pravite, kdo je pri tem na slabejšem? če tudi ljudje rekó: „To ali uno ni greh!“ in če bi tudi ves svet lagal in goljufal, ter se tistim posmehoval, ki po vesti in pošteno ravnajo: Pred božjo sodbo ti vse to nič ne bo pomagalo! Svet preide, božja postava pa zmerom ostane, ki pravi: „Ljubi svojega bližnjega; kakor sam sebe!“ in „Kar nočeš, da bi drugi tebi storili; tudi ti drugim ne stori!“

Ali imaš rad, ako ti štacunar slabo mero da? ali ti med dišavo, prejden jo na tehtnico dene, tudi prah in smeti z mize posterže? ali sol na mokro postavlja, da več tehta? — Ali ti je ljubo, ako ti kdo kako živinče proda, in pravi, da bo kmalo telila in da je mlada in zdrava, ko vendar ni breja, in je stara in termasta? — Ali ti je po volji, če ti pivničar, pri katerem kosiš ali prenočuješ, zavrelce in pregretih jedi na mizo postavi, in ti jih poverh še prav drago zarajta? — Ali ti je všeč, če ti posli in težaki, kakor hitro pete odmakneš, postopajo in le slabo delajo? — Ali se ti nič ne vžali, če ti drugi memo vinograda ali sadonosnika gredě škodo delajo, in zobljejo in jedó kakor ptice iz pod neba, nikogar ne vprašaje, čigavo je tersje in čigavo sadje? — Ali ti

je vse eno, ali ljudje o slabem vremenu po blatni cesti, ali pa tik poti po tvojem polju ali travniku gazijo, kjer ti žito zataptajo, in mervo povalajo in razhodijo? — Ali se ti nič inako ne stori, kedar si kak denar zgubil, ali zmotivši se preveč izplačal; in kdor ga je našel ali dobil, ne prinese ga več nazaj? — Ali nimaš nič zoper to, ako ti kdo živino v škodo spušča, ali si pa jajca priderži, ktere je tvoja kokoš pod njegovim poslopjem (streho) nanesla? — Ali nič ne rečeš, kedar ti kdo kaj potare ali poškoduje, po tem pa škodo vtaji in nič ne poverne? — Ali če si gospodinja, si mar zadovoljna, ako tvoj sosed od tvojega pijanega moža ali razuzdanega sina skrivoma za male cene hišno orodje kupuje, in še tisto pri njem zapijeta? — Ali nisi nič nejevoljen, če kak gojzdič imaš, in drugi ljudje vanj zahajajo, in sekajo po svoji volji in svojem dopadanju? — In ali se ti dobro zdi, ako ti kdo vtaji, kar ti je dolžen, ali pa le odlaša in odlaša, pa vendar le ne plača? —

In tako je še dosti drugega enakega krivičnega merčesa, ktereга pravični Bog nikakor ne terpi, ker tvojemu bližnjemu ravno tako dobro želi, kakor tebi, in kateri ti vsako krivico po svoji neskončni svetosti in pravičnosti tudi takrat v hudo zarajta, kedar je bližnji tako silno ne občuti. — Tu sem spada pa tudi vsako blago, ktero si še sicer po nepravem potu pridobiš, na primer: z hlapčevskim delom v nedeljo in praznik — s tihotapstvo (kontrabandijo) — s prikrivanjem gosposki dolžnega odrajtvila — s prepovedano igro itd. — Vsako tako blago blagoslov (žegen) božji iz hiše podi, in je strup za tvojo časno in večno srečo. —

Ako toraj nočeš, da bi ti enkrat strah pred smertjo merzel put (znoj) iz čela stiskal; ne delaj nobene krivice, tudi ne v majhnih rečeh. Si pa katerikrat kako škodo naredil, jo spet popravi in poravnaj. Če je tudi gosposka tukaj na zemlji pravico tebi prisodila; pred Bogom še ni pravda sklenjena; in tam pred božjo sodbo bi se vtegnila vse drugači izteči, kakor pred gosposko na tem svetu. Pri sodbi unkraj groba se ne more nič utajiti, in laž in zvijača ondí ne obvelja, in je vsaka reč na jasnem, ko o belem dnevu. Ako pa nočeš povrniti in škode ne popraviti, ti nič ne pomaga če tudi vsake kvatre k spovedi greš, in s hinavščino in prederznim zamolčanjem in grešnim prikrivanjem odvezo zgoljufaš. Pa nikar ne misli, da si ti spovednika zvodil: Tega ne! — le svojo lastno revno dušo si ogoljufal. Ako bi te tudi sto spovednikov odvezalo, in te poštenega moža spoznalo, in veselje nad tvojo pobožnostjo imelo; pred Bogom odveza ne obvelja in v božjih sodnjih bukvah ostaneš še zmerom hudo zazuamovan. Bog namreč terdo na to gleda: Kdor njegove sv. volje v vsem ne spojuje, tudi od nobenega greha odveze ne dobi, ne odpuščenja, In

to seosebno je volja božja, da vse nazaj daš in poverneš, kar si nisi pošteno pridobil. Vse to je cestninar Cahej že kar sam od sebe hitro spoznal, kedar je ljubeznjivi Jezus v njegovo hišo prišel, in ga milost božja razsvetila in omečila. Nihče mu ni rekel, vendar se je vstopil pred Jezusa in mu djal: „Gospod, glej! polovico svojega premoženja bom vbogim razdelil, in ako sem koga ogoljufal, povernem mu čvetero“. Bodi moder in previden tudi ti, in nikar si pota v nebesa ne zagradi. Če si goljufal, ali če to, kar si podedel, ni vse pošteno nabrano, ali če si kaj vkradenega kupil: hitro se znebi vsega tega krivičnega blaga, obljubim, da bi ti v dobro ne teknilo, ako ga obderžiš in nazaj ne daš tistemu, čigar je. Ako je le kaka majhna reč; tem boljši je, ker te pri tem povračilu tako hudo stalo ne bo. Povernjeno pa le vendar mora biti; ker Bog ne šteje, koliko da je tista reč vredna po našem denarju, ali po srednji ceni na tergu pretehta in prerajta pa krivični, hudobni namen: in v enem samem goljufnem grošu vtegne cela stotina (cent) krivice tičati. — Ako je pač reč velika, ktere pred Bogom ne smeš obderžati, in te težko stane jo nazaj dati in škodo vso poverniti, ker meniš, da bi moral pri tem z ženo in otroci beraško palico v roko vzeti, ako bi vse to tako na tanjko vzeli; spomni si te-le resnice: Naš Gospod Bog je silno bogat in dobroten gospod, kateri ti zamore en cel svet podariti za vsaki groš, kterega poverneš. Tudi na-te se bo ozerl, da ti vsakdanjega kruha pomanjkovalo ne bo, ako se njega bojé nazaj odrajtaš, kar ti praviloma ni bil namenil. Ako se pa tvoje serce krivičnega blaga ali pa krivično blago tvojega serca tako derži, da se ne more od njega odtergati, vtegne ti Gospod bolezen v hišo poslati, in zdravnika, in mertvaškega oglednika, in škrinarja, in pogrebee, in cerkvenca, in gospoda in gosposko, kateri vsak svoje plačilo tirjajo, in na posled več poberó, kakor je blago vredno bilo, ki ga poverniti nisi hotel: in tvoja žena bo vdova, in tvoji otroci sirote, in vse boš moral obdariti, vse zapustiti, in nič ti ne bodo seboj dali, razun — revno hišico iz šesterih dil, in siromaško mertvaško srajco (pert), in — hudo vest! —

In da si tem bolj k sercu vzamete, kar sem vam povedal, opomnim vas na posled še imenitnih besedi, ki jih Jezus sam v svetem pismu govori ter pravi: „Kaj bi človeku pomagalo, ako bi tudi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel!? ali kakšno meno bo človek za svojo dušo dal?“

Ali pač zapopadete te besede? Dobro jih prevdarite. Že marsikteremu, ki jih je premišljeval, zdelo se je kakor bi svarivši in žugaje tudi proti njemu perst povzdignile! Te besede so globokega pomena, globokejšega ko jezero, kteremu dna ne najdeš: in ako jih prav prevdariš, te vtegnejo resnobnega storiti ravno ko bobnenje groma pred hudo uro in blisk in tresk iz temnih oblakov

In kolikorkrat je somenj, naj bi sodnji hlapec te imenitne besede očitno izklical, naj bi se ljudje po njih ravnali. — In o polnoči, kedar čuvaj uro sklicuje, naj bi tudi še te besede pristavil, naj bi jih slišali tisti, ki še o polnoči čujejo, ali pa so se že prebudili spred velikih skerbi za časne reči. — In te besede naj bi bile napisane na vsaki tehtnici; morda bi vendar ena ali druga bolj prav potegnila. — In napisane naj bi bile v vsakem malnu na škrinji, v katero se moka hrani, da bi nobeden mlinar bolj skerbem ne bil za svoje kokoši (konje itd.), kakor pa da bi ubožec dalj sbajal s svojo moko. — In zapisane naj bi bile te besede na mizi v vsaki pivnici, naj bi opominjevale oštirja brezvestno ne delati s tujci s pivci. — In pisane naj bi bile v sodnicah in pisarnicah, naj bi jih brali vsi, ki pravice iščejo in vsi, ki pravico delajo: morda bi se vendar ktera pravda drugači iztekla. — In natisnjene naj bi bile te besede na vsakem koleku (štampelnu), naj bi jih bral tisti, ki pravdo ima, tisti, ki pravdo vodi, in tisti, ki pravdo sklene. — In naj bi bile napisane na vsakem mejniku; morda bi vendar nekteri mejnik bolj terdno stal, in se ne premikal zdaj sem, zdaj tje, kakor kertinja. — In naj bi bile napisane te besede na vsakem kazarju; bi se vtegnil morda vendar še kateri potnik poprašati: „Kam me bo na posled pripeljala pot, po kateri zdaj hodim. — Toda na zadnje bi se vtegnili ljudje tudi teh besedi preveč privaditi, ko bi povsod napisane zagledali, in bi jih ne hotli nič več ne prebirati, še manj si jih k sercu vzeti. Saj ima tudi marsikteri v svoji hiši podobo Križanega ali pa kakega svetnika z lepim napisom, pa le vendar kolne in se roti, in se ne zmeni ne za napis, ne za podobo, ne za tistega, na ktereга ga podoba opomnuje.

S k l e p.

Toraj si zapiši te besede Gospodove prav globoko v svojo dušo, in jih premišljuj pogostoma, sosebno takrat kedar ti želja pride po ljudski ženi, ali po bližnjega hiši, njivi, hlapcu, dekli, volu, (oslu), in po drugem, kar je njegovega. In da jih tem zvestejši v spominu ohraniš, kristijan moj ljubi! ti jih še enkrat povem: „Kaj bi človeku pomagalo, naj bi si tudi ves svet pridobil, na svoji duši pa bi škodo terpel? Ali kakšno meno bo človek za svojo dušo dal?“ Amen.

Pridiga za IX. pobinkoštno nedeljo.

(Vsaka keršanska hiša naj bo cerkev božja; gov. — f. —.)

„Pisano je: Moja hiša je hiša molitve“. Luk. 19, 46.

V v o d.

Bili so svoje dni se zbrali neverski modrijani. In zdajci eden zmed njih (Periander) vpraševanje zastavi, ktera hiša bi pač naj srečniša bila? In eden zmed njih (Solon) se kar hitro dvigne in pravi: „Tista hiša je naj srečniša, v kateri se ne najde nič krivičnega blaga“. Drugi (Bias) je imel za naj bolj srečno tisto hišo, v kateri gospodar zvesto spolnuje postave. — Tretji (Thales) je te misli bil, da je naj boljša tista hiša, v kateri ima gospodar naj manj opraviti, ker po tem takem vsi od kraja spolnujejo svoje dolžnosti“. Četertemu (Kleobolu) se je naj srečniša zdela tista hiša, v kateri je več takih ljudi, ki gospodarja ljubijo, kakor pa takih, ki se ga bojé, ker se namreč v takih okoljstevah opravlja vsako opravilo z radovoljnim veseljem. Peti (Pitak) je srečno imenoval tisto hišo, v kateri po bogastvu ne hrepené, pa tudi pomanjkanja ne terpé. Šesti (Kilon) na posled pa je nad vse druge povzdigoval tisto hišo, ki je podobna mestu, ktereга moder knez vladuje; zakaj razumnost in previdnost, lep zgled in ljubezen in druge čednosti modrega kneza (poglarvarja) polnijo tako mesto in tako hišo z vsemi blagri, bogaté z vsem blagoslovom. Tako so se modrijani pomenkovali. Kaj pa bi mi odgovorili, ljubi moji! ko bi nas kdo vpraševal po najboljši in najsrečniši hiši? Rêči bi mogli: Tista hiša se nam zdi naj boljša, ki je cerkvi naj podobniša. In res bi pač srečni bili, ko bi bile naše hiše zgol molitevnice, zgol tempeljni in cerkve in kapelice Gospodove. Pa bodi Bogu potoženo, da so nektare hiše le zgolj jame razbojnikov.

Toda vaša dolžnost je, spremeniti vaše hiše v cerkve. In to se bo zgodilo, če tako živite, kakor bi se vedno v cerkvi znašli; živite, kakor so svetniki živeli. Svetniki pa so tako živeli, da so v svojih hišah, kakor po cerkvah imeli: 1. Boga, 2. altar, 3. pridiznico, 4. luč, 5. orglje, 6. pušico za milodare. Kako je to zastopiti, vam bom danes razložil v imenu Jezusovem!

Razlaga.

1. Kaj pravite, ktera reč je nek naj imenitniša v cerkvi? Naj imenitniša reč v cerkvi je pričujočnost božja. Da je Bog na tem svetem kraju resnično pričujoč, posname se lahko že iz tistih besedi, ki jih je govoril Bog sam že v stari zavezi, rekoč: „Stanoval bom sred sinov Izraelovih“, (III. Reg. 6.) in iz tistih besedi, ki jih njegov prerok pove, ter pravi: „Gospod je v svojem svetem tempeljnu“. (Hab. 2.) Res, da je Bog pričujoč tudi povsod drugdej, in da kamorkoli bi le bežali ali se skrivali, bi se njegovemu očesu vendar le nikoli ne odtegnili; v svoji sveti hiši pa je Bog pričujoč še na posebno vižo, kakor sam pove že v stari zavezi, rekoč: „Ta kraj sem si izbral in posvetil, da bo moje ime ondi vekomaj, in da ostanejo ondi moje oči in moje serce vse dni“. (Kron. 7.) Še vse lepši pa se razkazuje pričujočnost božja v brezštevilnih cerkvah nove zaveze, ker v njih je Bog pričujoč clo pod podobami kruha in vina v najsvetejšem zakramentu. Tukaj nam deli svoje nebeške milosti in dari; tukaj daje tolažbo, moč in serčnost vsem, ki mu se približujejo verni in ponižni. — Ljubi kristijani! tudi v vaših hišah mora Bog prvi biti, mora prvo mesto imeti. In to se bo zgodilo, če na pričujočnost božjo vsigdar terdno verujete in jo imate vedno pred očmi.

V izgled vam postavim le enega svetnika in pravim, delajte kakor sv. Eražem. Od njegovega življenja in sosebno od njegovih mladih let vam sicer ne vem veliko povedati; toliko pa je vendar le gotovo, da je prav pobožno bilo njegovo življenje, in da je sv. Eražem živel, kakor bi Boga vedno gledal pred seboj, greha se skerbno varovaje, dobre dela pridno opravljaše, sicer bi ga verniki o tistih nevarnih časih gotovo ne bili volili škofa v Antiohenskem patriarhatu. Kakor sv. Eražem, imejmo tedaj tudi mi Boga vedno pred očmi. Bog vse vidi, Bog vse sliši, Bog vse ve, karkoli delate ali govorite ali mislite. Zatoraj nikar ne storite ničesar, kar Bog nima rad; ne govorite nič takega, kar Bogu ni ljubo; ne preišljajte nobene reči, ktera ni po božji volji. Hiša, v kateri ljudje Boga v nemar spusté, ter delajo brezbožne reči, imajo pregrešne pogovore, in ugibljejo hudobne zmišljanja, je podobna jami razbojnikov in berlogu tolovajev; v njej ni Boga, in toraj tudi ne bo blagoslova božjega; v njej kraljuje hudi duh, in vodi ljudi po široki cesti v pogubljenje. Trikrat srečna pa je tista hiša, v kateri Bog stanuje, se z Bogom vsaki dan in vsako delo začinja, se z Bogom nadaljuje, z Bogom sklepa in konča. Taka hiša je podobna cerkvi božji, in Bog obilni blagoslov iz nebes na njo zliva.

2. V cerkvi se znajde tudi altar. Na altarju se daruje nekervava daritev nove zaveze, daruje sv. maša dan na dan, daruje na vseh štirih krajih sveta. — Ljubi kristjani! tudi naše hiše ne smejo biti brez altarja. In kateri je ta altar, ki se ne sme pogrešati v vaših hišah? Ta altar je vaše serce, očetje in matere! in serce vaše družinje, vaših otrok in vaših poslov. Na tem altarju mora kot žgavni dar goreti sveta ljubezen, ktera z dobrim namenom posvečuje vse in celo naj manjše vaše vsakdanje opravila, da si po tem takem nabirate ž njimi zasluženje za srečno večnost. Na tem altarju morate kot klavni dar poklati, požgati in pokončati slabe misli in želje napuha in lakomnosti, nečistosti in nevošljivosti, jeze in sovraštva, da plamena ljubezni ne vdušé. Tak altar je bilo serce svetnikovo, ktereга danes v mislih imamo, bilo serce Erazmovo. Bil je namreč sv. Erazem ves poln žive vere, ves poln goreče ljubezni. In ravno zavoljo njegove tolike gorečnosti ga je dal cesar Dioklecijan, kristjanov silni pregnanec, vjeti, ter tepsti s svinčenimi jermeni, politi z razpuščeno smolo, z žveplom, voskom in vrelim ognjem. Vse te in tolike muke pa je sv. Erazem voljno preterpel iz ljubezni do Jezusa. Pač je bila velika njegova ljubezen. O da bi pač tudi v našem sercu gorela toliko iskrena in goreča ljubezen, in da bi kot Bogu prijetni dar švigal nje plamen v nebo. Bilo pa bi tudi vse hvale vredno, ko bi zraven tega poglavitnega altarja v svojem sercu naredili še kak manjši altarček v svoji hiši. Saj je tudi v cerkvah več del po več altarjev. Primerno bi bilo, ko bi bil ta altarček posvečen Mariji, prečisti Devici, božji materi in naši pomočnici. Če bi tudi ta altarček ne bil popolnoma izdelan, nič ne dé; zadosti je, da je le kaka čedna podoba božje in naše ljube matere obešena na steno ali v kot za mizo.

Pred tem altarjem zbirajte se s svojo družinjo, zbirajte se zjutraj in zvečer, ter opravljajte svoje vsakdanje molitve. In kedar vam Gospod kako nesrečo pošilja, in pride bolezen v hišo, kuga v hlev, toča na polje, ali vas obišče kaka druga nadloga, se oglasi kaka druga težava; tje pokleknite pred ta altarček, ter vsi skup molite, da bi vam Gospod Bog na priprošnjo prečiste Device ali nadlogo preložil, ali vsaj dal svojo pomoč, da jo voljno prenašate, ter si z vdanostjo zasluženje nabirate za nebesa. Oh povem vam, da z nedopovedljivim veseljem bi se ozirali angelji božji na tako družinjo, in z neizrekljivo radostjo donašali vaše molitve pred sedež božje milosti, jih skleпали z lastno priprošnjo, in vam milost in pomoč donašali iz nebes na zemljo. Skerbni bodite tedaj za tak hišni altarček, lepo ga lepšajte vsaj o svetih časih. Žalostno bi bilo, ko bi imeli drago obleko na svojem životu; podobe svetnikov pa vse zaprašene, zamazane in poškodovane na steni!

3. V cerkvi zagledamo tudi pridižnico; pa tudi v nobeni keršanski hiši bi je pogrešati ne smeli. S tem pa ne menim, da bi morale biti po vaših hišah iz lesa izdelane ali iz kamnja izsekane lece, s katerih bi mogel kdo oznanovati besedo božjo; ampak le menim, da je treba v vsaki hiši pridig, če se tudi ne razlagajo z odra lesenega ali kamnitnega. V cerkvi mašnik oznanuje besedo božjo vsem svojim farmanom, ki imajo želje in jih je volja, ga poslušati; vse išče podučiti, poboljšati, od greha odvrtačevati, v nebesa pripeljati. Po hišah pa morajo očetje in matere, gospodarji in gospodinje, otroci in posli pridigarji biti. Ali pa tudi veste, kako? Glejte! pridigovati morajo z lepim podučevanjem, seosebno pa z dobrim zgledom, kakoršnega je dajal tudi sv. Erazem. Ne-prestrašeno je terpel vse muke, da so stermeli in se čudili vsi priučujoči gledavci. Zato pa tudi Bog, ki dopadljivo gleda na pravične, ki se vojskujejo zanj in za njegovo čast, v teh groznih mukah svojega serčnega spoznovavca vsega zdravega obvaruje. Na to pa se je tudi veliko neverskih gledavcev spreobrnilo k edino pravemu Bogu. Tako je sveti škof Erazem ne le z lepo besedo, ampak tudi s svojim lepim zgledom prelepo pridigo naredil priučujočemu ljudstvu, ki je prišlo radovedno ogledovat njegovih muk!

Tako mora tudi v vsaki keršanski hiši slehern z lepim zgledom pridigovati, ter druge k dobremu napeljevati. Sv. Hieronim piše od škofa: „Hiša in gospodarjenje (obnašanje) škofovo je tako rekoč ogledalo in učenik očitnega zadržanja. Kar le koli stori on, poskušajo za njim storiti njegovi svojeci“. Ravno te besede pa se dajo tudi lepo obrniti na starše, gospodarje in gospodinje. Kdo bi ne molil, kedar oče lepo naprej moli? In kdo bi ne klel, če oče preklinja namesto večerne molitve! Kdo bo gerde pogovore v hiši imel, če mati kaj takega ne terpi? In kdo bi nespodobno, nesramno ne govoril, če mati sama ves vmazan jezik ima? Kdo se bo podstopil, jemati bližnjemu poštenje in dobro ime, če gospodinja nikdar nič žalega čez druge ljudi ne govori? Kdo pa bi ne jemal bližnjemu njegove časti, če ga gospodinja obira celi ljubi dan, in ga črni in gerdi od ranega jutra do terde noči? Kdo si bo upal, premakniti kako ljudsko reč, če se gospodar ne dotakne nikdar nobene ljudske stvari? Kdo pa ne bi kradel, če gospodar sam na pol predolge perste ima, in meni, da sme vsaka reč ž njim, ktera ni pod ključem in ključavnico? Starši, starši! vaš zgled je živa vsakdanja pridiga za vašo družinjo, ter vaše otroke in posle. Gorje vam, če oznanujete svojim otrokom in poslom s svojim slabim zgledom le napčne nauke in pregrebe. Vaš slab zgled bo brez vse primere več poderl, kakor bi vsi učniki in pridigarji skupej pozidati zamogli. Taki krivi nauki dani s slabim zgledom škodo delajo še do prihodnjih rodov, ter se za-

sejejo med vnuke in vnukov vnuke. Vsako tako slabo djanje, vsak tak slab zgled je podoben kamnu, verženemu v globočino morja. Kdo je v stanu razštetiti vse kolobarje, vse obročke in obroče, ki jih je kamen spočel na vodeni planjavi? in kdo je v stanu povedati vse zlege, ki utegnejo priti iz enega samega slabega zglenda? — Pa tudi otroci in posli morajo pridigovati. Bila je svoje dni ob nedeljah in zapovedanih praznikih po nekterih hišah lepa navada, da se nikdo ni smel za mizo vsesti, kdor iz pridige ni vedel nič povedati; in popoldne se je kaj bralo iz kakih svetih bukev. Pač prav bi bilo, naj bi starši spet vpeljali to lepo navado po svojih hišah!

4. V tempeljnu stare zaveze ni bilo brez luči, in luči goré tudi po naših cerkvah. Gospod Bog zapoveduje v starem zakonu: „Na mojem altarju mora zmirom goreti luč, katero bo duhovnik živo (gorečo) ohranil“. (IV Moz. 6.) In Kristus pravi: „Ogenj sem prišel na zemljo prinesť, in kaj hočem, kakor da se vname“. (Luk. 12, 49.) Ta luč, ta ogenj mora tudi v vaših hišah goreti. In ktera je ta luč? Je luč božje gnade, ktera je tolikanj lepo gorela v sercu sv. Erazma, in ga Bogu tako prijetnega storila, da ga je z novim čudežem rešil iz rok trinoga. Dioklecijanu namreč merzi, da je bilo po Erazmovem lepem zgledu in velikem čudežu, ki ga je Bog nad njim storil, toliko ljudi malikom slovo dalo; toraj reče Erazma nazaj v ječo peljati, da bi ga drugi dan na novo in toliko ostrejši mučili. Bog pa, ki hudobne človeške naklepe zasmehuje in podira po svojem dopadanju, pošlje sv. Erazmu angelja v ječo, ki ga otme iz rok sovražnikov, kakor nekđaj Petra iz ječe v Jeruzalemu. Vidite, kako Bogu dopade, kdor živi v gnadi božji. Bog daj, da bi vsi moji poslušavci živeli v luči božje gnade, in da bi nobeden ne hodil po tami pregrehe. Skerbite tedaj, da bo gorela luč gnade božje v vsaki hiši pri vsi družinji; in da se hitro spet zažge po pravi pokori ondi, kjer je bila vgasnila po grehu.

Lepo se leskečejo zvezde na jasnem ponočnem nebu, in prijazno plava mila luna po nezmerni nebeški planjavi, pa še vse lepši sije o belem dnevu rumeno solnce iz pod jasnega neba; lepši kot solnce pa se svetijo angelji v svoji svitlobi pred tronom Jagnjeta božjega. Toda božjim očem naj prijetnišo svitlobo pa le vendar nareja duša, ki se znajde v gnadi božji. Sv. Avguštin to spričuje, rekoč: „Duša v gnadi božji je svitlejša od zvezd in angeljev nebeških“. Ljubi kristjani! skerbite, da v vaši hiši ne bo nobene duše, ktera bi bila zmed števila tistih, od kterih beremo: „Ljudje so bolj ljubili tamo, kot luč, zakaj njih dela so bile hude. Slehern namreč, kteri hudo dela, sovraži luč“. (Joan. 3, 19. 20.) Veliko več glejte, da bo veljalo tudi vašim hišam, kar je povedano od stotnika Kornelija: „Bil je pobožen in bogaboječ mož z vso

svojo hišo⁴. (Act. ap. 10.) Srečna je pač taka hiša, ravno kakor je nesrečna tista hiša, v kateri ljudje terpé ali clo ljubijo tamo pregrehe.

5. V Jeruzalemskem tempeljnu razlegale so se vesele pesmi, med bučanjem trobent (posaun) in plunkanjem plunk (harp). Tudi v naših cerkvah se prepevajo lepe pesmi, ki jih orglje spremljujejo. Kristjani! orgelj tudi v vaših hišah pogrešati ne smemo, in kakor soglasje glasov našega duha k Bogu povzdiguje in razveseljuje; ravno taka mora biti tudi med vami po vaših hišah. Onda mora kraljevati ljuba edinost in lepa zastopnost, kakoršna je bila med kristjani in sv. Erazmom. Sv. Erazem, ječe rešen in v Apulsko mesto Lukrino pripeljan, je po lepih delih, ki jih je delal s pripomočjo gnade božje, in po velikih čudih, ki jih je storil Bog po njem tukaj v poterjenje prave vere, kratkoma dalječ zaslovel, da so ljudje od blizo in daleč hodili poslušat njegove nauke, gledat njegovih del. O pač je prijetna muzika taka lepa zastopnost, kakoršna je bila med kristijani in sv. Erazmom! Kako veselo je življenje v taki hiši, v kateri se znajde. Ondi, kedar vstanejo, skupaj pokleknejo in molijo, ondí skupaj opravljajo svoje dela, skupaj jedó, se skupaj veselé, in če kaka žalost kterikrat v hišo pogleda, skupaj žalujejo in se tolažijo; pač je tako orglanje prijetno angeljem in vsem poštenim ljudem

Toda taka lepa zastopnost je že redka postala; namesto nje pa kraljuje po hišah kreg in prepir, kraljuje opravljanje in obrekovanje in druge napake, ktere edinost razdirajo in zastopnost kalé. Kaj pa porečemo takim ljudem, ki po hišah mir razdirajo? Nič primernišega ne vem, kakor da jim povem besede s. Gregorija Naziacenskega, ki pravi: „Če se tisti, ki mir delajo (med ljudmi), imenujejo božji otroci, so gotovo tisti, ki ga (mir) podirajo, otroci satanovi“. Kristjani! varujte se, da s svojim jezikom v nobeno hišo ne pripravite take nadloge. In kakor se pri petju glasovi ravna po orgljavcu, tako mora biti tudi v hiši. Vse se mora ravnati po poglavarju. Če bi se ravnal le vsak po svoji glavi in svojih željah, bo le nerednost v hiši in nezloga, in hiša bo šla pod zlo. Le kjer se vse lepo zredoma stori, delo lepo odseda in lep sad obrodi, tér srečen pospeh ima in božji blagoslov.

6. V Jeruzalemskem tempeljnu bila je tudi pušica. To posnamemo iz besedí, ki jih piše sv. Lukež in se tako glasé: „Ko se je Jezus ozel, zagledal je bogatine, ki so metali svoje dari v pušico“. Tudi po naših cerkvah imamo pušice, v ktere se pobirajo milodari. In stari Tobija je opominjal svojega mladega sina, ter mu rekel: „Moj sin! dajaj milošno od svojega premoženja; imaš veliko, daj veliko; če pa le malo imaš, daj tudi od tega malega z veseljem“. Od sv. Erazma mi sicer ni znano, koliko da je razdal vbogajme; to pa je znano, da je dal Bogu v dar in bližnjemu v prid neizrečeno veliko muk, ki jih je prebil, nezmerno

veliko terpljenja, ki ga je prestal, in da je celo svoje življenje daroval v nepopisljivih bolečinah. Maksimijan, v preganjanju kristijanov grozovitnemu Dioklecijanu ves podoben, ukaže ga pred se pripeljati in zavoljo nepremakljivosti v keršanski veri grozno terpinčiti. Med drugimi mukami ga v razbeljen, z vrelim oljem in smolo napolnjen kotel veržejo; pa ni bil poškodovan. Na to ga v razbeljen železen oklep (železno obleko) denejo, pa tudi to ga trohice ne poškoduje. Denejo ga v ječo, iz ktere ga pa angelj Gospodov prihodnjo noč zopet reši in po barki v mesto Formio na Kampansko v Italiji pripelje. Ondi je škof še nekoliko časa sv. evangelijske oznanje, in zadnjič, ko je Gospodu dopadlo, bil je na večno plačilo zaklican. Nekteri od njegove smerti pišejo, da mu je neusmiljeni trinog dal čeva iz telesa izmotati, pri kateri nečloveški muki je sv. Erazem sklenil in daroval Bogu svoje sveto življenje. Kristijani moji! tudi po vaših hišah pušice ne smemo pogrešati, v katero se mečejo milodari, ali z drugo besedo: tudi vi morate biti usmiljeni in radodarni. Ravno zato, ko v nekterih hišah ne poznajo ne milosti, ne usmiljenja do ubogih, nimajo ne sreče, ne blagoslova božjega. Spolnuje se nad njimi beseda božja, ki pravi: „S kakoršno mero namerjate, s takošno se bo vam spet odmerjalo“. (Mark. 4.) Saj veste ljubi moji! da Gospodu ničesar ne storite zastoj. Kdor njemu posojuje, nikoli ni na zgubi; Bog plačuje obilne obresti; in saj vam je znano, da, kar ubogim storite, Bogu storite. K radodarnosti bi mogli tedaj že od malih nog napeljevati svoje otroke vsi keršanski starši s svojim lepim zgledom, kakor je napeljeval angleški kancler Tomaž Morus svojo hčerko, ter po njej razdelil ubogim obilno milošnje, s pridevkom, da mora hčerka slehernemu siromaku, kateremu bi podala kak milodar, poljubiti roko, ker si mora v njem Kristusa postavljati pred oči, ktere ga v ubogih obdaruje.

S k l e p.

Ljube duše! ko bi bile naše hiše take, kakor sem vam jih jaz danes popisal, ter podobne cerkvam, o kako srečno bi pač živeli v njih. Angelji bi se z veseljem ozirali na nas, in Bog sam bi prebival med nami, in nas oblagodarjal s svojimi darimi. Toda bodi Bogu potoženo, da so le prevečkrat naše hiše bolj podobne jamam razbojnikov kot cerkvam! ker v njih ne marajo ne za Boga, ne za to, kar je božjega, ampak le pregrehi služijo in hudobiji. Zato se pa tudi ne morejo pritožiti, da imajo že na tem svetu življenje, da suženj v naj hujši sužnosti hujšega nima! Mi pa, ljubi moji! tako obravnajmo svoje hiše, da bodo kar vse podobne cerkvam. Daj nam, o ljubi Bog, v to svojo pomoč! Amen.

Pridiga za X. pobinkoštno nedeljo.

(Od napčne pobožnosti; gov. M. T.)

„Vam povem: ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne“. (Luk. 18, 14.)

V v o d.

Pred očmi sta nam danes dva človeka, ki sta iz tega namena šla v tempelj, da bi svoje serce pred Gospodovim oltarjem razkrila in si s svojo molitvijo nebeški blagoslov pridobila. Kdo bi si ne bil mislil, da bo pobožnost obeh Bogu dopadljiva, in jima dodelila njegovih gnad? Ja, ako bi bili vidili oba iti v hišo Božjo, in bi bili slišali molitev tega in unega, veliko iz med nas bi nas zamoglo misliti, da zlasti farizej mora od Boga še posebnih gnad zadobiti.

Vendar pa temu ni bilo tako. Zakaj, kakor že malo kvasu vse testo prevzame, in kakor červ naj lepšo rastlino in naj boljši sad lahko razje in poškoduje, da usahne, ravno tako lahko ena sama prevzetna misel vse naše naj boljše dobre dela in največje zasluženja popači, da pred Bogom pridejo ob svojo ceno. Zato nas tudi Zveličar pri teh dveh molivcih zagotavlja, da le eden, namreč tisti, od kterega bi kaj takega komaj pričakovali, šel je opravičen v svojo hišo, uni pa ne. Cestninarjeva molitev vzdigovala se je enako dimu pri Abeljnovem daru kot prijetna dišava proti Bogu, farizejeva nasproti bila je brez vspeha. Ako se pa vprašamo: Od kod to, da farizej, ki je bil vendar na ves videz pobožen in pravičen, ni bil uslišan, cestninar pa, ki je bil za očitnega grešnika znan, šel je opravičen iz tempeljna, zlasti dve napčnosti nahajamo nad farizejem, ki so zoperno storile njegovo molitev. In te dve ste bile: 1. napuh, in 2. lastna terma, ne pa Božja volja.

Te dve napaki pri molitvi hočemo danes nad farizejem nekoliko preišljevati v ta poduk, da naj naša pobožnost, da bo Bogu dopadljiva, nikdar iz napuha in iz lastne terme ne izvira. Poslušajte!

Razlaga.

1. Napuh je tista nevarna strast pri človeku, ki se skoraj v vse njegove dela bolj ali manj vtika, in jo človek nad sebo le malokdaj spozna. Napuh je, kakor prekanjen tat, pred katerim se ne moreš nikoli dosti zavarovati. Še preden se ga nadjaš, že je v tvojem srcu, in mu odvzame vse nebeške zaklade, ktere si s trudom pridobil. Kakor molji nevidoma v obleko zlezejo, in jo sčasoma razjedó, tako se tudi napuh pogostoma v naše naj boljše in naj svetejše dela vrine, in jih ob vso njih ceno pripravi. Če smo kaj dobrega storili, ali se velicijh pregreh obvarovali, ali če mislimo, da po pravem potu proti nebesom hodimo, kmali se začne napuh v nas vzdigovati. Nek nečimerni sopar po tem otamni naše oči, da svojih slabost ne vidimo. Od tod pride, da imamo sami nad sebo neko dopadljivost, in da druge, ker mislimo, da smo bolji od njih, če ne z besedo, vsaj v mislih zaničujemo.

To vidimo danes nad farizejem. Ker ima sam od sebe visoke misli, da je poseben služabnik Božji in spolnovalec postave, gre v tempelj, da bi pred Bogom na kolena padel in dolžnosti sv. vere spolnil. Pa, da bi na kolena padel, svojo vest preiskal in svoje grehe obžaloval, stoji ošaben po koncu, da bi ja oči vseh pričujočih nase obernil. In ker si domišljuje, da je pobožen in pravičen, začne se prederzno po tempeljnu ozirati, če mu je kaj enacih, in če tudi vsi nanj, kakor na zgled pobožnosti, gledajo. Ker pa misli, da so vsi drugi, kolikor jih je bilo v tempeljnu, zgolj hudobni ljudje, ko vidi cestninarja, očitnega grešnika, vidi roparje, tatove, prešestnike itd., svojega notranjega veselja nad njimi ne more prikriti. Zato se oberne proti oltarju, da bi molil, kakor cestninar. Ali, ko ta v kotu tempeljna ostane in si ne upa med ljudi iti, zvoli si on očiten prostor, da ga vsi lahko vidijo. Ko si cestninar ne upa svojih oči proti nebesom povzdigniti, nosi farizej svojo glavo po koncu, in se prederzne celo k oltarju iti. Ko cestninar o spominu svojih krivic solze pretaka, in se na persi terka ter odpuščenja prosi, rekoč: „Bog, bodi milostliv meni grešniku!“ začne se farizej bahati in Bogu za svoje domišljevine čednosti hvalo dajati. Zahvalim te, pravi, da nisem tak, kakor so drugi ljudje, roparji, prešestniki, krivičniki, ali pa kakor ta cestninar. Nihče me ne more obdolžiti, da bi se bil kdaj ptujega blaga dotaknil, ali kterikrat zakonsko zvestobo prelomil, ali se kake krivice vdeležil. Velikoveč storim obilno dobrega. Se postim, in de-

setino odrajujem od vsega, kar imam. — Ta njegova molitev pravi sv. Avguštín je bila prederzna in ošabna baharija, s katero je druge, ki so ga v pobožnosti morebiti prekosili, globoko pod sé deval.

Kaj ne tudi vam se farizejevo obnašanje in zaničevanje bližnjega zdi kazni vredno. Ali marsikteri, ki nad farizejem to sodbo izreče, jo ob enem izreče sam čez sé. Taki pa so tisti, ki so vajeni, svojega bližnjega zmiraj na cedilu in na reščetu imeti, sedaj te, sedaj druge njegove napake in slabosti grajati, iz muh kamele delati, in mu še izmišljene slabosti pritikati. Taki ljudje s farizejem pravijo: Zahvalim te, o Bog! da nisem tak, kakor so drugi; da mi nobeden ne more reči, da bi bil komu kaj ukradel kakor ta in uni; da bi bil koga kaj ogoljufal, kakor se od tega pa tega pripoveduje; da bi si bil po krivičnih potih svoje premoženje pridobil, kakor so si ga drugi; zahvalim te, de nisem očitna nesramnica, kakor se je tej pa tej primerilo, da nisem zapravljivka in pijanka, kakor je ta in una gospodinja i. t. d. Taki ljudje hočejo s tem na znanje dati, da so bolji od drugih, in ne tako omadeževani in ogerdeni, kakor oni. In s tem, da madeže svojega bližnjega kažejo, hočejo prav za prav razodeti svojo lepoto. S tem, da druge zaničujejo, hočejo sami sebe povzdigniti in svoje čednosti na svečnik postaviti.

Je jih pa še celo veliko, ki farizeju enako to svojo smešno nespamet v cerkvi skazujejo. K spovednici pridši, ki je prav za prav kraj, kjer naj bi svoje slabosti spoznali in svoje srece razkrili, pa namest sebe druge tožijo, in svojo sramoto prikrivavši sramoto drugih na dan spravljajo. Taki dobro umejo z mogotermi izgovori svoje grehe zmanjševati in jih na druge, dasiravno so jih manj krivi, zvrčati. Drugi zopet so, ki začnejo naštevati, kaj so dobrega storili in hudega se obvarovali, da niso nobenemu nič ukradli, nobenega ne ogoljufali, s sosedi se ne prepirali, nobenega nič obrekli, z nobenim nič nesramnega ne počeli i. t. d. Take spovedi so toraj bolj pohvalni govori samega sebe, kakor pa ponižne, skesane obtožbe, s kterimi bi bili odpuščenja grehov vredni.

Takim se mora reči, da naj v spovednici nikar svoje lepe strani ne kažejo, ampak tisto, kjer se jih madeži derže, da bo osnažena, in da se madeži še druge lepe strani ne poprimejo. Take je treba vstaviti, zakaj da le bližnjega, ne pa sebe ne vidijo? kaj jim je pezdír v očesu bratovem tolika zaderika in spodtika, lastnega bruna pa ne čutijo? Vsa taka pobožnost je farizejski napuh in zato jim velja, kar je Kristus od farizeja rekel, da ni šel opravičen iz tempeljna.

2. Pobožnost farizejeva pa ni bila samo napuhnjena, ampak je bila tudi polna lastne terme; to je taka pobožnost, ki ni bila toliko po Božji, ampak naj bolj po njegovi volji. Če smemo njegovi bahariji verjeti, obstajala je v tem le: Zraven tega, da ni bil očiten ropar in tolovaj, krivičnik in prešestnik, je tudi po Mojzesovi postavi od vsega na tanko desetino dajal, in se je s postom krotil.

Potem takem je od 10 Božjih zapoved le dve, 6. in 7. spolnoval. Ali bile so še druge zapovedi od Boga dane, kakor postavim: darovi za spravo za voljo grehov, nasitovati lačne, oblačiti nage, tolažiti žalostne, ljubezen skazovati vdovam in zapuščenim sirotam in druge. Spolnovanje teh zapoved mu pa ni šlo k sercu, ker sicer bi se bil gotovo še s temi pred Bogom hvalil.

Vidite, takih farizejev se pa tudi v naših časih ne manjka. So namreč ljudje, ki tudi samo 2 Božje zapovedi poznajo, da nobenemu niso nič ukradli in da nobenega niso ubili, in se toraj ne vedó kaj spovedati ter pravijo: Kako morajo pač tisti ljudje hudobni biti, ki zmiraj k spovedi letajo, ker jaz, če grem čez leto, ne vem kaj povedati.

Takim toraj ni mar, da je 10 Božjih in 5 cerkvenih zapoved, da je 7 poglavitnih, 6 zoper sv. Duha, 4 vnebovpijočih in 9 ptujih grehov, in da je tudi še 2. del keršanske pravice, ki obstaja v čednostih in dobrih delih. Oni le en del postave spolnujejo le za 30 ali še več družih se ne zmenijo, in še tega spolnujejo le zato, ker se njih termi prilega. Nad tacimi že sv. Avguštin toži, rekoč: „Iz serca mi je žal, da se dosti velicih reči, ki so v sv. pismu zapovedane, opušča, veliko malih stvari pa, ki bi se smele brez greha opustiti, vpeljuje se“. Kaj bi bil ta cerkveni učenik še le rekel, ako bi bil toliko svetohlinstva in napačne pobožnosti v naših časih vidil, ki niso nič drugega, kakor spake in svojeglavnosti?

Tako so nekteri ljudje, ki si sami iz proste volje kake posebne dni skozi leto post naložé in če ga prelomijo, se jim to zdí velika pregreha. Kedar jim je pa post od cerkve zapovedan, ali od spovednika naložen, od tega pa mislijo, da ga smejo za voljo kacega težavnjšega dela opustiti. Še drugi si zvolijo kakošne posebne molitve opravljati, in od teh mislijo, kedar za voljo domačih opravil v zadrego pridejo, da te morajo biti opravljene, če prav druge od cerkve zapovedane in priporočevane zaostanejo. Drugi, kedar pride kakošna sila, brž delajo obljube, da bi, postavim, Bog dežja dal, obljubijo tje in tje iti na Božjo pot. Da bi pa ob nedeljah in praznicah v domači farni cerkvi kaj dlé pomolili, in

domači farni cerkvi kaj vbogajme dali, česar je njih dolžnost, to jim ni mar. Zavoljo kakšne časne nesreče pri živini bodo berž za sv. maše obetali; za duše v vicah pa, za rajnega očeta ali rajno mater, za brate in sestre, ki v večnosti morebiti po njih pomoči zdihujejo, za te se ne zmenijo. Da bi Bog kakošno kolero ali kakšno drugo nevarno bolezen odvernili, so berž obljube storjene, procesije napraviti; križevi teden pa, ali še celo na sv. Rešnjega telesa dan, ko jim cerkev procesijo iz enacih namenov zapoveduje, se zanje ne zmenijo. Še drugi si v glavo vteπό, in mislijo, Bog ve, v kakšno zamero bodo pred Bogom padli, če ne bodo vsak dan ob delavnicah pri sv. maši; da pa doma dolžnosti svojega stanu zanemarjajo, da so s to svojeglavnostjo veliko kregov, prepirov, jeze in kletve krivi, tega si pa nikdar k sereu ne jemljejo. Sopot drugi misli pri Bogu v zamero priti, če mu ni mogoče, da bi po svoji navadi vsak teden zavoljo kakega zadržka ne mogel k spovedi priti; da se pa od spovedi do spovedi nič ne poboljša, in k sv. zakramentom, kakor doma h kosilu hodi, tega pri Bogu nima nikoli za zamero. Če zavoljo bolezni kakošno nedeljo ali praznik ni mogel k sv. maši priti, to ga silno peče; da je take dni brez sv. maše, kedar je treba kaj zaslužiti, kakošno vino, ali kaj drugega kam peljati, to mu pa nič ni greh. Da gospod med sv. mašo spovedence obhajajo, kakor sv. cerkev veleva, in da po sv. maši ni žegna s sv. Rešnjim Telesom, to jim je že znamnje, da vera peša; da so pa sami polni vraž in vere v copernije, to pa ni nič zoper 1. Božjo zapoved. Da se mežnar, če le črn oblačič vidi, mora že za zvon obešati, če ne, bi bilo vse drobno, to je terdna vera; da bi se pa kdo takrat odkril in molil ter v molitvi iskal božje pomoči, to vam pa še na misel ne pride.

Poglejte, koliko svojeglavnih hlinjenost in praznih pobožnost sem vam že tu naštel; pa, ako bi vsako hišo posebej pogledal, bi se jih še na tucate nabralo. — Nikar pa ne mislite, da jaz kake božje pota, obljube, bratovščine, večkratno spoved, ali vsakdanjo pričujočnost pri sveti maši in druge stvari kakor prenapeto sveto hlinstvo grajam in zametujem. Tega samega na sebi kratkomalo ne; veliko več bi vam še vsem kaj takega priporočal, ako bi vidil, da bi vam bilo mogoče. Jaz vam s tem hočem le to dopovedati, da je najprej pod velikim grehom vsak dolžen Božje in cerkvene zapovedi spolnovati, potem si še le po okolščinah svojega stanu prostovoljne pobožnosti s posvetovanjem svojega spovednika nakladati, ne pa po lastni trmi največje zapovedi Božje tje v en dan zanemarjati, in si pobožnosti po svoji glavi delati.

Sklep.

Bodite toraj vestni in natančni v spolnovanji Božje volje, pa tudi drugega dobrega storite, kolikor vam stan in okolščine pripuščajo. Karkoli pa storite, nikar se zato ne povzdigujte, ker veste, kar Kristus pravi: „Mi smo malopridni hlapci, in smo le to storili, kar smo bili dolžni“. Tako govori v resnici pobožni, in tako govorjenje je Bogu prijetno in dopadljivo, ker je govorjenje keršanske ponižnosti; ktera ponižnost ima od Gospoda gotovo obljubo, da bo povišana ob svojem času. Amen.

Pridiga za XI. pobinkošno nedeljo.

(Po keršansko molčati; gov. J. A—st.)

In kar odper'e so se mu ušesa, in razvezala se je vez njegovega jezika, in je prav govoril. Mark 7, 35.

V v o d.

Jesus je povsod dobrote skazoval, kamor je prišel. To vidimo tudi danes v sv. evangelju, ker beremo, kako je gluhomuteca, ki ni mogel slišati in ne govoriti, čudno ozdravil. Tacih nesrečnih ljudi, ki so glubi in mutasti, še zdej tu in tam vidimo. Zarobljeni, sirovi ljudje jih zaničujejo, dasiravno so našega usmiljenja vredni. Taki nesrečni ljudje nas pa tudi opominjajo, kako srečni da smo mi v primeri ž njimi, ker zdrave ude in počutke imamo. In vendar je toliko nehvaležnih kristjanov, ki te nezasluzene dobrote ne spoznajo, in s svojimi udi in počutki Boga žalijo; nar večkrat ga pa žalijo z jezikom. Velik dar je beseda, pa marsikterim bi bilo bolje, da bi govoriti ne mogli, ker njih strupeni jezik je kakor meč v roci nevsmiljenega vojščaka. Kristjani! da se bomo varovali

s svojim jezikom Boga žaliti, vam hočem dans lepo čednost keršanske molčečnosti priporočiti in pokazati, kaj se pravi po keršansko molčati? Pripravite se! —

Razlaga.

Keršanska molčečnost se imenuje tista čednost kristjana, po kateri svoj jezik berzdá, brez potrebe nič ne govori, in kader govori, le zato govori, da Boga časti, da svojega bližnjega blagoslovi, učí in toláži, in da greh odvráčuje.

Ni mogoče kristjanu, da dolgo pobožen ostane, in v keršanski popolnamosti raste, če molčečnosti ne ljubi. Zato pa tudi vidimo, kako so vsi imenitni in sveti možje po tej čednosti si prizadevali; kako so se sveta ogibali, se v tiho klostersko zidovje zapirali, ali še celo v puščavah svoj jezik strahovati in krotiti se učili. Res, da svet kaj takega zasmehuje, ne pa nebesa. Življenje imenitnih svetnikov nam zadosti očitno pokaže, kako so svojo učenost, pobožnost in svetost dosegli s tem, da so po keršansko molčali.

Sv. Arzeni, ki je bil okoli leta 350 v Rimu rojen, je bil tako učen mož, da ga je cesar Teodozi svojemu sinu Arkadju učnika dal. Dasiravno toliko povišan, ni pravega miru v kraljevi hiši našel, je skrivej zapustil svet, šel v Egipt v imenitno puščavo Seeti, in je že 65 let star puščavnike prosil, da so ga v svojo družbo vzeli. Od tistega časa je pokojno Bogu služil in si prizadeval učenost svetnikov zadobiti; molil je, premišljeval sv. pismo, svoje pretečeno življenje, smert, sodbo in večnost, in s svojimi rokami si je pravično vsakdanji kruh služil. Družbe ljudi se je ogibal, in nar rajši je molčal. Nikoli ni govoril od svojih učenost, ki si jih je pridobil in od svoje poprejne imenitne službe. Ko so ga vprašali, zakaj da zmirej le molčí, jim je té-le prelepe besede odgovoril: „Nikoli se nisem kesal, da sem molčal, dostikrat pa sem se kesal, da sem govoril“.

Sv. Janez, Silenciarij ali molčeči imenovan, po dolgo časa ni z nobenim človekom nič pregovoril, ker se je bal, da bi se z jezikom ne pregrešil. Enemu svojih prijatlov je povedal, da celih 16 let se ne spomni, da bi bil le eno besedo po nepotrebem govoril.

Glej, kristjan! kako so prijatli božji krotili jezik, da so se greha obvarovali in svetost dosegli. Kako pa je s tebo, ljubi moj

kristjan? Ali strahuješ tudi ti svoj jezik? Ali se zamore tudi od tebe reči, da se s svojim govorjenjem nikoli ne pregrešiš?

Oh, spomni se, kolikrat si lažnive in opravljive besede govoril; kolikrat preklinjal, prisegal, bližnjega zaničeval, zmerjal, zasramoval; kolikrat si nespodobne, nesramne, vmazane besede govoril v pričo mladine in pri družih priložnostih, in si ž njimi svojega bližnjega pohujšal, kateremu je tvoje govorjenje morebiti le za norčijo, za kratek čas bilo; in vendar je resnično, kar sv. Križostom pravi: „To ni noben kratek čas, nobena norčija, ampak so hudobije Bogu neizrečeno zoperne“. O kakšen strah ti bodo enkrat vse take in druge pregrešne besede ob smertni uri delale; kako težko rajtingo boš moral zavolj njih pred sodnim stolom božjim dati, in kako strašne kazni boš v večnosti moral terpeti, če zdej resnične pokore ne storiš, in se v svojem govorjenji prihodnjič bolj varno ne obnašaš. Ta le hudobni jezik mene pogubljuje, je nekdan neki umirajoči zdihnil, ki je bil razuzdan in nesramen v svojem govorjenji. Glej, da tudi ti ob smertni uri ne boš tako zdihoval. Verjemi mi, da veliko jih je zavoljo pregrešnega govorjenja vekomaj pogubljenih. Modri Sirah pravi: „Veliko jih je pod ojštrim mečem padlo, še veliko več pod jezikom“. Sir. 28, 22. Zato opominja sv. Duh: „Raztopi svoje zlato in svoje srebro, in napravi za svoje besede vago, in svojim ustom dobre berzde; vari se, da ti jezik ne spodleti, in da ne padeš pred očmi svojih sovražnikov, kateri te zalezujejo in da tvoj padec ne postane smerten, in neozdravljiv“. Sir. 28, 29. S temi besedami nas sv. Duh dveh reči opominja: prvič, da človek mora varen biti v govorjenju, in da mora tako rekoč besede na tehtnico položiti, preden iz ust pridejo; drugič pravi sv. Duh, da se lahko smerten neozdravljiv padec stori, da se lahko na vekomej pogubi z grehi, ki se z jezikom storé.

Poslušaj tudi kaj sv. apostelj Jakob govori: „Veliko grešimo vsi, kdor ne greši z besedo, ta je popolnoma. Jezik je sicer majhen ud, pa velike reči napravi. Glejte kako majhen ogenj velik gojzd zažge! Tudi jezik je ogenj, zapopadek vse krivice. Jezik je med našimi udi, ki celo telo ognusi, in celi tek našega življenja zažge, vnet od pekla. Zakaj vsako termo zverin, in ptic, in kač, in drugih žival, vkroti in je vkrotil človek; jezika pa ne more noben človek vkrotiti, te nepokojne hudobe, polne smertnega strupa. Ž njim hvalimo Boga in Očeta in ž njim kolnemo ljudi, kateri so po božji podobi vsvarjeni. Iz njih ustih pride hvala in kletev. Bratje moji! ne sme se tako goditi“. Jak. 3, 2—10.

Slišiš, kristjan! kako huda reč je jezik, in kako zlo bi si moral prizadevati, strahovati in krotiti ga. Jas s tem nočem reči, da bi se zaperl, ali v samoto zbežal in nikoli z nobenim človekom ne pregovoril, — tega ne morem tirjati od tebe, in tudi ne tirjam; to da skernost, ki si jo svojemu zveličanju dolžen, vendar terja, da se toliko nepotrebim, nečimurnim, praznim in predolgim pogovorom z ljudmi odpoveš; zakaj le pregotovo je, da pri takih pogovorih se človek s svojim jezikom pregreši, in Boga razžali, kakor sv. Duh govori: „Veliko govorjenja ne bo brez greha“. Pripov. 10, 19. In znan pregovor je: Kdor veliko govori, mora veliko vedeti, ali pa veliko legati. In Jezus pravi, „da na sodni dan bomo morali za vsako prazno besedo odgovor dajati“, tolikanj več tedaj za hudobne, opravljive, sovražne, pohujšljive in nespartmetne govore. Mat. 12, 36.

Iz do zdej rečenega lahko spoznaš, ljubi kristjan! kako potrebno da je, jezik krotiti. Če tega ne storiš, vse tvoje dobre dela so prazne. Kaj ti pomaga moliti, v cerkev hoditi, sv. zakramente prejemati, vbogajme dajati, če pa svojega hudega jezika ne berzdaš? če s svojim jezikom preklinjaš, klafaš, lažeš, opravljaš, obrekuješ, podpihuješ, sovraštvo napravljaš, in ne daš pokoja ne žlahti, ne sosedom, ne duhovnom, in še clo mertvih, katerih kosti v črni zemlji trohne, ne pustiš v miru? Ljubi moj! daj si dopovedati, da vse tvoje dobre dela nimajo nobene veljave pred Bogom. „Kdor ne berzda svojega jezika, pravi sv. Jakob, njega bogaboječnost je prazna“. Jak. 1, 26.

Jaz sem že v začetku svojega govorjenja rekel, da keršanska molčečnost v tem obstoji, da kristjan brez potrebe nič ne govori, in kar govori, le za to govori, da Boga časti, bližnjega osreči, in greh odvrtačuje. Kader torej božja čast, in prid bližnjega tirja, takrat pa moraš govoriti, takrat ne smeš molčati, seer se močno pregrešiš. Ti ne smeš molčati, kader drugi gerde, nesramne pogovore imajo, poštenje tvojega bližnjega černijo, zoper sveto vero in božje namestniške govore; ne smeš molčati, kader tvoji podložni greh delajo; ne smeš molčati, kader pred spovednikom klečiš z eno besedo, ti ne smeš biti mutast pes, kader se je treba za božjo čast in prid bližnjega potegniti. Modri pravi: „Ne molči, kader tvoja beseda zamore ozdraviti“. Sir. 4, 28. In v bukvah Pridgarja se bere: „Molčati ima svoj čas, govoriti svoj čas“. Prid. 3, 7. „Človek mora pa dobro paziti, pravi sv. Gregor, da čas prav razloči; da tedaj jezik berzda, kader je čas molčati; nasproti pa, kader je čas govoriti, ga ne smé berzdati“; seer bo enkrat moral zdihovati, kakor tisti, ki je rekel: „Gorje meni da sem molčal“. Iz. 6. Zato je tudi kralj David Boga prosil, da bi mu varha ali

čuvaja pred njegove usta, in vrata pred njegove žnablje postavil. Vrata niso zmirej zaperte, ampak zdaj zaperte zdaj odperete. David je namreč Boga za gnado prosil, da bi govoril, kader je govoriti potreba, pa tudi molčal, kader je molčati potreba. „Gospod! je rekel, postavi varha mojim ustom, in obvaraj vrata mojih žnablov“. Psalm 140, 3.

S k l e p.

H koncu svojega govorjenja, ljubi kristjani! vas še enkrat opominjam: varujte se praznih, nepotrebnih ali še clo pregrešnih pogovorov, in govorite le takrat, — takrat ja nikar ne molčite! — kader je za božjo čast, za srečo in blagor svojega bližnjega kaj storiti potreba, da bote imeli lepo čednost kerščanske molččnosti. Vbogajte sv. Pavla, ki pravi: „Vaše govorjenje naj bo s soljo modrosti potrošeno, da veste, kako vsakemu govoriti“. Kol. 4, 5. Amen.

Pridiga za praznik vnebovzetja Marije.

(Zakaj in kako moramo Marijo častiti; gov. J. S—c.)

„Glej! odsehnal me bodo srečno imenovali vsi narodi“. Luk. 1, 48.

V v o d.

Sveta mati katoliška cerkev danes ob enem trojni praznik obhaja, namreč: spomin Marijine smerti, njenega vstajenja iz groba in velike časti, katero je Marija v nebesih zadobila. Ustno izročilo od nje tako le govori: Ko je Gospod Jesus že v nebesa šel, obiskovala je Marija večkrat tiste kraje, kjer je Jezus učil, čudeže delal, terpel in umerl. Njeno materno serce je bilo vedno pri njenem božjem sinu. Kmalo so se tudi iztekle ure njenega popotovanja na zemlji, Marija umerje brez vseh bolečin. Lepo se nasmeji in se krotko vklone, kakor lilija na polju, ktera mirno svoje peresca v gube sklada, in se zadnjič tiho na tla pobesi. Sveti apostelni in Jezusovi učenci stojé žalostni krog njene smertne postelje. Iz nebeških višav se pa vzdigne njen božji Sin in z nebeškimi angeli obdan sprejme njeno dušo pred božji tron. Vse nebesa stermijo in veselo angelsko petje oznanuje vsem zveličanim duhovom, da zdaj je prišla kraljica nebes in zemlje, visoko česčena mati Sina božjega. Pa tudi telo prečiste Device ni v zemlji strohnelo, ampak angeli božji so ga nesli v nebeški Jeruzalem. In kako bi telo tiste strohnelo, ktera je bila brez vsega madeža spočeta? Kako bi strohnelo tisto telo, iz kterega je sam Sin božji človeško natoro na se vzel? Učencev eden ni bil doma, ko so Marijo pokopali. Zavoljo tega je bil silno žalosten; toraj poprosi druge učence, naj bi mu grob odperli, da še enkrat vidi presveto Devico. Pa kako se prestrašijo, ko prazen grob najdejo! Mesto presvetega telesa najdejo le bele lilije, ktere so kaj lepo dišale.

Preljubi bratje in sestre moje! Kaj ne kako milo bo tudi nam pri sercih, ko se iz doline solz oziramo danes na svojo pre-

ljubo mater? Ne vidimo je več klečati v revnem blevu, ne vidimo je stati v silni žalosti pod križem na gori Kalvarji; ampak zagledamo jo v nebeški lepoti kronano z dvanajsterimi zvezdami. Vidimo jo kraljico angelov v čudni lepoti sedeti zraven njenega Sina. O kako se tudi naše serce gor v višave povzdiguje, gor pred tron visoke češčene Device, katero tudi mi z zaupanjem pozdravljamo: „Ave Marija! Češčena si Marija! Gnade si polna“. Res vredna si, da te hvalijo vse nebesa in zemlja. Glej, že te srečno imenujejo vsi rodovi zemlje. Kakor si od sv. Duba napolnjena sama rekla: „Glej! odsihmal me bodo srečno imenovali vsi narodi“.

Kaj ne kristjani, tudi mi hočemo danes počastiti našo usmijeno mater Marijo, saj ona je vse časti in hvale vredna. Da se pa to zgodi, vam bom pa danes povedal:

I. Zakaj Marijo častimo, in

II. Kako jo moramo častiti.

Marija, mati vse milosti! Blagoslov in zveličanje si nam na svet rodila; oh ozri se tudi danes z maternim očesom na nas, revne Adamove otroke! S svojega nebeškega trona se ozri na nas in blagoslovi nas! Blagoslovi mene, nevredega grešnika, da tvojo slavo vredno oznanujem! Z materno roko blagoslovi tudi moje poslušavce, ki te danes iz serca pozdravljajo: Češčena si Marija! V tvojem in tvojega Sina naj svetejšem imenu začnem. Ave Marija! Češena bodi o Marija.

R a z l a g a.

I. d e l.

Mi častimo Marijo zavoljo njene velike časti in moči, katero je v nebesih dosegla. Ona se imenuje hči nebeškega Očeta; Ona je mati Sinu božjega; nevesta sv. Duba. Nobeden človek, ja tudi nobeden angel ni pred Bogom tako povišan, kakor je Marija prečista Devica. Že spočeta brez vsega madeža je vedno ostala prečista posoda božja. Lepši kakor lilija med terujem se je razcvetala njena nedolžnost. Bog sam jo pusti po angelu pozdraviti, ki jo gnade polno imenuje. In v kakšni tanki zvezi je bila z Jezusom, v česar imenu se vsako koleno priklanja teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo! Jezus Kristus sam je njen sin,

869
2. maja
1911.
2. maja

in Marija je njegova mati; kdor toraj božjega Sina časti, bo tudi častil njegovo mater Marijo. Ker je bila Marija od Boga toliko povišana, se tudi ne bomo čudili sv. Elizabeti, da je pri Marijnem obiskovanju zavpila: „Žegnana si ti med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa. In od kod to meni, da pride mati mojega Gospoda k meni. Ne bomo se čudili Mariji, da je sama od sebe rekla: „Odsehal me bodo srečno imenovali vsi narodi. Zakaj velike reči mi je storil On, ki je mogočen, in sveto njegovo ime“.

Glejte kristjani! Bog sam je Marijo toliko počastil, častijo jo angeli in svetniki božji; oj! vredno jo častimo tudi mi!

Pa ne samo častiti moramo Marijo zavoljo časti, temuč tudi zavoljo njene velike moči; pri njej moramo pomoči iskati v vseh dušnih in telesnih potrebah. Saj Marija je mogočna zadosti, da nam pomagati zamore, in usmiljena, da nam pomagati hoče. — Ker

a) Marija je mati Jezusova. Marija je mati Jezusova; že samo ta beseda nam pokaže, kako veliko moč da Marija ima. Če je že Jezus na stotnikovo prošnjo bolnega blapeca ozdravil, koliko rajše bo uslišal svojo mater, kedar ga kaj prosi. Scer je vsak angel, vsak svetnik prijatelj božji; je pa tudi služabnik božji; le sama Marija ima materno moč čez Jezusa, in njene prošnje so materne prošnje. Zato pa pravi sv. Alfonz: „Ker so Marijne prošnje le materne prošnje, so za Jezusa tako rekoč zapovedi, in za to ni mogoče, da bi jih On ne uslišal“. Torej k nobenemu svetniku se ne moremo s tolikim zaupanjem podati, kakor k Mariji; ker ona je Jezusova mati; je pa tudi

b) naša mati. Kristus sam nam jo je mater dal, ko je na križu viseč svojemu ljubljenuemu učencu sv. Janezu rekel: „Glej svojo mater!“ In Mariji je rekel: „Mati glej svojega sina!“ O srečni otroci, ki imajo še ljubo mater! K svoji Materi pribeži otrok, kedar mu nevarnost žuga; v njeno naročje se skrije, kedar se ktereга boji. Pa tudi, kdo skerbi za blagor otroka, kakor ravno mati? Mati prebudé cele noči pri njegovi postelji, mu brišejo solze iz njegovih oči. Noč in dan skerbé za svojega otroka in molijo zanj. In res, dokler ima otrok še pravo, skerbno mater, ni reven in nesrečen; temuč bogat zadosti; srečen in se ne zgubi.

O blagor nam, ljubi kristjani! da nam je Jezus tako skerbno mater izbral. Blagor nam popotnikom v tej dolini solz, kjer je toliko revščine in nadlog, skušnjav, bolečin in nevarnost, kjer se tako obilno britkih solz pretaka, blagor nam, da imamo Marijo za svojo mater, Marijo toliko ljubeznjivo, milostljivo in usmiljeno mater! Že angel Gabriel jo je imenoval gnade polno. In sv. Krizostom k tem angelovim besedam še pristavlja: „Ne samo za se je

prejela Marija toliko obilnih gnad, temuč tudi za nas, da vse nas ž njimi obogati“.

Mašniki se posvečujejo, da tudi vernim zaklade božjih gnad odpirajo; ravno tako nam je Bog tudi Marijo dal; Marijo toliko ljubeznjivo in usmiljeno mater, da nam tudi ona z zlatim ključem nebeske zaklade odpira. „Že ko je v revščini na tem svetu živel“, pravi sv. Bonaventura, „je bila Marija neizrečeno usmiljena do vseh revežev; koliko bolj je ona zdaj usmiljena, ko že v nebesih kraljuje. Zdaj, ko brezštevilne človeške reve še bolj spozna“. O blagor nam vsem, da imamo tako skerbno mater, koja zasluženno šibo božje pravice tolikrat nazaj derži!

Blagor vam pošteni mladenči, sramožljive dekleta, ki Marijo lepo častite; blagor vam! Glejte, imate skerbno ljubo mater, koja nad vami budi. Imate mogočno mater, koja vas skerbno vodi, da ne padete. Imate usmiljeno mater, koja vam polajša vaše bolečine in vam bo enkrat vse solze obrisala.

Ja celi svet oznanuje njeno mogočnost in usmiljenje. „O ja naša Gospa, Devica mogočna, Devica usmiljena, bodi pozdravljena! Vrata nebeske, zdravje bolnikov, tolažnica vseh žalostnih bodi nam pozdravljena in ostani naša skerbna mati!“

Res ni je na zemlji bolečine, koje Marija ne bi že zacelila; ni je nevarnosti, iz koje ne bi Marija svojih ljubljencev že rešila. Kdor se hoče od tega prepričati, naj se le spomni ženitvine v Kani Galileji. Naj bere življenje sv. Janeza Nepomucena, sv. Frančiška Salezijana, sv. Terezije i. t. d. in zvedel bo, koliko gnad je usmiljena mati Marija že svojim otrokom skazala. Bilo je leta 1492, ko je v mestu Arabida na Španskem klečal pred podobo Matere božje Krištof Kolumb z drugimi 45 mornarji. Kaj so pa hotli ti možje? Hotli so dolgi, dolgi neznani pot po morju nastopiti, da bi našli neznano deželo Ameriko. Krištof Kolumb je dal na svojo barko z velikimi čerkami zapisati ime: „Marija“, v znamenje, da v njeno materno varstvo se s svojimi podá. Veliko so že brodarili po morju okoli in skoraj že vsi obupali, le Krištof še svojega serca ne zgubi, ker terdno je zaupal v Marijino pomoč. In glejte! naenkrat zaženejo mornarji veselo vpitje: Suha zemlja! Suha zemlja! novi svet je najden.

Bratje in sestre moje! tudi mi se vozimo proti neznani Ameriki, proti dolgi neznani večnosti. Komu bomo pa zaupali čolnič svojega življenja? Komu drugemu kakor Mariji, svoji preljubi materi? S polnim zaupanjem hočemo k tej skerbni materi klicati, rekoč: „O Marija, naša Mati! Kakor veš in znaš nas varno vodi, — Skerbna, mila mati z nami hodi, — Spremljaj nas do konce življenja. O Marija, varuj nas, — o Marija vodi nas. Po pravem potu v sveti raj!“

II. d e l.

Da nam bo pa Marija mogočna pomočnica, moramo jo tudi mi vredno častiti. Naše češčenje do Marije in naše zaupanje v njeno pomoč mora biti 1) serčno in hvaležno, 2) stanovitno, 3) ne prederzno.

1) Naše počesčenje do Marije in naše zaupanje v njeno pomoč, sem rekel, mora biti serčno in hvaležno. Le tisti prejme od nje velike gnade, kdor za nje prosi. Bolj priserčno in z večim zaupanjem ko prosiš, pred boš prejel. Če Marija večkrat naših prošenj ne usliši, smo sami krivi, ker s premalim zaupanjem k nji pribežimo. Mi moramo za prejete gnade Mariji pa tudi hvaležni biti. Marsikteri najde pri Mariji pomoči v telesnih in dušnih potrebah, pa gerd nehvaležnik je, ker vso srečo le sam sebi pripisuje. Ja naša gerda nehvaležnost je večkrat kriva, da nas Marija ne usliši. O kristjani! bodimo za božje dari hvaležni, ker hvaležnost nas vredne stori novih darov in novih gnad.

2) Naše počesčenje do Marije pa mora biti tudi stanovitno. Ni še zadosti Marijo samo pri tej in tej priložnosti v pomoč klicati, to in to božjo pot storiti, ali v potrebi k nji pribežati; temuč ako hočemo Marijno mogočno pomoč okusiti, moramo tudi v njeni službi stanovitni biti. Le kdor bo do konca stanoviten, ta bo prejel krono življenja. „Pokorščina“, pravi sv. Bonaventura, „dobi seme, poterpežljivost sad obrodi in stanovitnost ga požanje“. Če mi Marijo nebeško mater zapustimo, nas bo tudi ona zapustila. Taka se je godila učenemu Tomažu Kempčanu v njegovi mladosti. Imel je namreč navado, vsak dan neke sv. molitvice na čast Marije pomoliti. Nekega dne to opusti, potem celi teden in na zadnje za vselej. Marija se mu v sanjah prikaže. On vidi, kako ljubeznjivo Marija njegove součence objema, ko pa do njega pride, mu reče: „In kaj pa ti pričakuješ od mene, ker si svoje molitvice meni na čast opustil? Preč od mene; ker ti ne zaslužiš, da te objamem“. Ja kristjani; le stanovitnost v Marijni službi prinese obilno sladkega sadu; torej bodite stanovitni v njeni službi!

3) Naše češčenje do Marije in naše zaupanje v njeno pomoč ne sme biti prederzno. Prederzno bi pa mi v Marijno pomoč zapupali, kedar bi jo v svojih grehih pomoči prosili, pa vendar grehov ne opustili; in kedar bi jo za take reči prosili, ktere nam utegnejo škodljive biti. Ja, ljubeznjivi! kjer se Marijin božji Sin žali, in mora zavolj grehov pobegniti, tam tudi Marija ne more obstati. „Če velik smrad greha angele prežene, kakor govori sv. Bazili, bo gotovo tudi preguval kraljico angelov“. Če Marija večkrat tudi

velikim grešnikom in grešnicam svojo pomoč in usmiljenje skaže, ga skaže le takim, ki se resnično spokoriti želijo, ker Marija je pribežališče le spokornih grešnikov in grešnic. Sv. Alfonz nam pripoveduje, da je nekdanj nek velik grešnik na Marijo klical, rekoč: „O Marija! pokaži, da si res moja mati“. In on je zaslišal besede: „Pokaži pa tudi ti, da si res moj sin in moje ljubezni vreden“. Ja, ljubeznjivi! grehi nam večkrat Marijue gnade zadržujejo, ktere bi nam usmiljena mati tako rada skazala. — Prederzno bi bilo naše zaupanje v Marijino pomoč, kedar bi jo za take reči prosili, ktere bi nam vtegnile škodljive biti in našemu zveličanju nasproti. In koliko je tacihi brezpametnih prošinj! Koliko večkrat zdihujejo starši, da bi njih sin ne umerl, ali k vojakom ne prišel. Bog vé, za kaj vse prosijo neoženjeni, za kaj oženjeni. Koliko zdihuje siromak po bogastvu, koliko bolnik po zdravju. Marija pa je skerbna mati, in bolj ve, kaj nam je v večno srečo kakor mi, zato pa tudi naših nespametnih prošinj večkrat ne usliši. Torej kristjani! le prosite Marijo za vse, kar je po volji božji; gotovo bo usmiljena mati tudi svojo mogočno prošnjo pred tron božji položila, in kar bo ona prosila bo gotovo tudi sprosila.

S k l e p.

Ljubeznjivi! zadosti je. Čuli ste, zakaj Marijo častimo in kako jo moramo častiti, da bomo tudi njeno mogočno pomoč občutili. O častimo jo po vrednosti in bodimo stanovitni v njeni službi, gotovo nam tudi Marija svoje matrne roke nikdar odtegnila ne bo, saj se ne imenuje zastoj naša mati, naše pribežališče, naša pomočnica. Ja o kraljica nebes in zemlje! res čudno si zdaj v nebesih povišana, pa te vendar še zmiraj smemo svojo mater imenovati. Mati, ljuba mati! ozri se milostljivo s svojega nebeškega trona doli na nas in sprejmi vse nas v svoje mogočno varstvo! Tolazi žalostne, da ne obupajo, pomagaj slabim, da ne omagajo; močne stori pravične, da ne padejo; prestraši grešnike, da se spreobernejo, z maternim plajšem ogerni nedolžne, da jih skušnjava v večni ogenj ne pahne, stoj na strani umirajočim, da jim unkray groba zasveti večna luč! Vsem skupej nam pomagaj, o Mati! O Marija, prosi za nas! Ja prosi vselej za nas, ti usmiljena, dobrotljiva in sladka Devica Marija! Amen.

Pridiga ob slovesnosti porciunkule.

(Žalostni stan grešnikov, in kako mu pomagati; gov. M. T.)

„Hudobnega vjamejo njegove hudobije, in vezi njegovih grehov ga vežejo. On bo umerl, ker ni sprejel krotitve, in po obilnosti svoje nespameti bo ogoljufan.“

(Preg. 5, 22—23.)

V v o d.

Podalo se je nekdam na oznanilo slovečih porciunkuljskih odpustkov 120 Slavoncev v barki na Talijansko v mesto Asisi, preverjeni, da se smejo v zadobljenje tolicih duhovnih dobrot celo valovom na morji izpostaviti in smertni nevarnosti podvreči. Do te kapelice srečno priromavši opravijo po svoji moči vse dolžnosti, ki so bile v dosego teh popolnoma odpustkov naložene. Odpravljavšim se v domačijo nazaj se jim primeri, da nagloma neko gospo velika slabost napade, in da kmali potem umerje. Po dokončanem njenem pogrebu odrinejo drugi proti domu. Komaj pa v barko stopijo, se jim ranjca ponoči prikaže v veliki svetlobi in pravi: „Ljubi tovarši! veselite se z meno, ker naša kraljica, preblazena devica Marija, me je k vam poslala, naj vam v vašo potolažbo oznanim, da sem bila po dobroti porciunkuljskih odpustkov tisti trenutek, ko sem bila umerla, v nebesa vzeta.“ — To izgovorivši zgine iz pred njih oči.

Tudi vi, krščanski romarji in romarce! ste na sloves teh odpustkov prišli iz bližnjih in iz daljnih krajev, da bi po besedah Izaijevih (12, 3.) z veseljem zajemali vode iz Zveličarjevih studencev, da bi po vredni spovedi in sv. obhajilu v tej samostanski cerkvi v namen sv. Očeta pomolili, in si s tem sprosil odpuščenja vseh časnih kazni, ki bi jih imeli za voljo greha na svetu, ali pa po smerti v terpljenji vic prestati. Vse pohvale vreden je vaš namen, in tudi smete zaupati, da ga bote z Božjo pomočjo dosegli; saj kdor terka, temu se bo odperlo. In za tega del blagor vam, ker vas delež bo pri Bogu in pri Mariji med angeli in svetniki v lepih nebesih, ako stanovitni ostanete notri do konca! Tem

toraj ne bom več govoril, ker zdravi, pravi Kristus, ne potrebujejo zdravnika.

Ali bati se mi je, da bi število teh utegnilo pičlo biti. Veče pa je število drugačnih romarjev in romarc, ki se te svečanosti nikakor ne mislijo iz pravega namena vdeležiti. Teh sem prišel iskat, in le enega pridobiti, mi bo ves moj trud obilno poplačan. So pa tisti, ki na božjih potih zadostenja svojega mesenega poželjenja iščejo, ali s tatvino svojo lenobo podpirajo, ali pa taki, ki nalašč gnječe in neznanih spodvednikov želé, da lagljeje odvezo izgoljufajo, ki je o veliki noči od domačega duhovnega pastirja niso prejeli. Ali kakošna je ta odveza, ker nikdar ne mislijo na poboljšanje svojega življenja, ne, da bi se bližnjih priložnost v greh varovali, storjeno škodo, krivice, goljufije in tatvine poravnali, z bližnjim spravo storili, pohujšanje popravili, pregrešne zaveze raztergali in zapeljivcem za vselej slovo dali? Jaz naravnost rečem, da bodo božjeropno spoved opravili, in v zakramentu sv. Rešnjega Telesa sami sebi podpisali strašno sodbo večnega pogubljenja. Njih delež bo med hudiči v jezeru žveplenega ognja. Take nevredne spovedi jih še bolj terdovratne delajo v njih grehah, in kakor se oni sedaj k vsemu klicanju k pokori posmehujejo, tako se bo Gospod enkrat posmehoval k njihovi pogubi. Zato kličem vsem z resnobnim glasom: Kdor nima pravega namena odpustkov vredno se vdeležiti, ta naj se nikar Gospodovemu oltarju ne bliža, temuč vzame v roko svojo romarsko palico, in se verne na svoj dom; ker prava spreobrnitev velikega grešnika brez posebne milosti Božje ni delo petih minut, kakor se truma sovražnikov z enim mahljemem ali strelom ne zmore. Doma pa naj dan za dnevom resnobno premišlja silno žalostni svoj grešni stan, in spoznavši ga naj išče pripomočkov, kako se mu je iz njega izkoptati. K temu pripomoči bom tudi jaz danes skušal. In zato vam bom najprej popisal grešnikov silno žalostni stan, potem pa vam bom še nekatere svete priporočil, kako si je iz njega pomagati.

O neskončno usmiljeni Zveličar, ki si zapustivši svojo večno čast pri Očetu, v podobi hlapca nas peklju zapadlih, nesrečnih Evinih otroh iskat prišel, tudi jaz svoj namen s tvojim zedinim, in ga tebi popolnoma posvetim, da nas s svojo gnado k pravi pokori nagneš, in vse pridobiš svojemu nebeškemu Očetu!

Razlaga.

1. „Glej, v hudobijah sem spočet, in v grehih me je spočela moja mati“ (Ps. 50.) ne zdihuje zastonj kraljevi prerok; in „ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas“, piše sv. Janez (1, 18.). Grešniki smo namreč vsi. Vendar pa je med grešniki in grešniki velik razloček. Nekteri so veliki, nekteri majhni. Med velikimi pa so tisti v naj bolj nevarnem stanu, ki greše iz hudobije, ali iz pregrešne navade, ali ki so se v svojih grehih že postarali.

Teh grešnikov žalostni stan popisati, mi je na misel nek slepec, od kterega sv. ev. Lukež (18, 35 & seq.) pripoveduje, da je pri Jerihi poleg pota sedel in vbogajme prosil, ravno ko se je Jezus temu mestu približeval. Pomemljivo je nad tem slepcem, da je sedel. Zakaj, ako bi ga bile tudi noge še nosile, mu že slepota ni dala dalje iti; in ako bi ga bili ljudje nagovarjali, da naj vstane in gre naprej, bi jim bil lahko rekel, da mu tega ni mogoče brez ptuje pomoči, ker bi se lahko kje spodtaknil, ali bi kam zašel, ali celo z nevarnostjo svojega življenja v kako jamo padel.

Ta slepec, sedé ob potu, je podoba tega, kar se z imenovanimi grešniki godi. Vstati in naprej hoditi po potu pravičnosti, ki pelje v življenje, to je čez njih moč, ker jih je greh vse obnemogel. In akoravno bi lahko hodili, jih strah pred izmišljenimi težavami, kakor otroke, vedno zaderžuje. Kličite jih, kolikor morete, da naj si strašno revo in nevarnost tega stanu k sercu jemljejo in se na pot pokore obernejo, po navadi ž njimi ne bote nič opravili. Milovanja in objokovanja vredna slepota, v katero so zavoljo svojih razujdanost zagazili, bo vse vaše prizadeve déla pod nič.

Postavim: Recite lakomniku, da naj pri svojih posvetnih skerbeh vendar nikar tako ne zanemarja svoje edine, neumerljive duše, da naj pred vsem družim išče Božjega kraljestva in njegove pravice, si nabira zakladov, ki jih rija in molj ne razjesta in jih tatje ne ukradejo. Pripovedujte mu, da svet in vse, kar je na njem, kraljeve krone in škofove palice časa verteče kolo pod sebo razdrobi, da od vsega v temo zapertega in zakopanega zlata in srebra v večnost ne vinarčka ne ponese, da mu svet na zadnje ne bo drugega za odhodnjo dal, kakor staro, ponošeno oblačilo, košček platna čez glavo, in perišče oblanec pod njo ter 6 dilj, v ktere ga bodo zabili in zagrebli. Vprašajte ga, kaj bo pa pred sod-

njim stolom z dušo, vtonečo v solzah in v kervi po nedolžno za-
tertih in goljufanih sirot, ki jih je z beraško palico po svetu pognal.
Za vse te in enake resnice, bote vidili, se še zmenil ne bo, ker je
njegovo dušno oko vse oslepljeno. Kakor do sedaj, tako bo do
smertne ure kertu enak po zemlji ril, in njegove roke in njegovo
serce se od perstene pozemeljske grude ne bo dalo odtergati.

Recite požeruhu in pijancu, da njegovo žrtje je sramota ne
le kerščanstva, ampak tudi človeštva, ker sveto sramožljivost, ki
je varhinja čistega življenja, z lic potegne, v sercu plamen nečistosti
zakuri, um otamni, molčljivost prelomi, na pravico pozabi, Boga
in molitev zapusti. Pripovedujte mu, da žrtje je, ki strehe na
hišah terga, hiše podira in posestva deva na boben, živino sestrada
in sestradano požira, ženam in otrokom nezabeljene in neslane je-
dila pri solncu kuha, sebe in družino do nazega slači in rane
groba koplje.

Pokažite pijancem grobove njih tovaršev, ali peklenško žrelo,
v katerem njim enaki požeruh terpi nevgasljivo žejo; kaj mislite,
da bote z vsemi temi resnicami pri njem opravili? V svoji pija-
nosti se bo iz vas norčeval, ali vam pa še zabavljaj in vas pre-
klinjal. Luč spoznanja namreč se mu je v poliču vtopila in ugas-
nila, in tako slepi revež ne more vstati iz jame, v katero ga je
pijanost vrgla.

Recite nesramnežu, ki v svojih starih vkoreninjenih navadah
gerše živi, kakor konj in mezeg, da naj vendar enkrat od svojih
nagnjusnost neha, in iz smradljivih mlakužinj svojega greha zleze.
Pripovedujte mu, da vsa njegova sreča, njegova čast, njegovo
zdravje, njegov notranji mir, in njegova neprecenljiva duša — vse
bo zgubljeno. Pripovedujte mu, kako lep je čist rod, ki se v
čednostih sveti in ima hvalo pri Bogu in pri ljudeh; da ni nič
lepšega, kakor nedolžen angelj v človeški podobi na mertvaškem
odru, ovenčan króg glave z belim vencem in pokrit s šopki zele-
nega rožmarina. Popisujte mu zdihovanje ob času vesoljnega po-
topa, ali mu malajte pred očmi Sodome in Gomore strašni požar,
ali rjovenje in tuljenje zaverženih v plamenu žveplenega plavža in
karkoli je najstrašnejšega; koliko bote pri njem opravili? Toliko,
kakor bi nebo naskakovali. Zmiraj mu bo ljubša smradljiva mla-
kužinja, kakor postelja iz duhtečih rož. Posvari ga oče, on te ne
bo slišal; posvari ga mati, on te bo zasmehoval; posvari ga pridig-
ar ali spovednik, on bo svoje ušesa zamašil. Združi naj se vas
sto in sto ljubeznjivih glasov, on ostane, kakor terda skala, od
ktere vsako kladvo odleti. — O vbogi slepec, ki sediš in ne mo-
reš vstati, ki v mesu seješ, in boš od mesa trohnobo žel!

Kakor pa je s temi, tako je še z družimi grešniki, da se jim
namreč mrena z brljavih oči ne dá potegniti. In kakošni so na-
sledki te slepote? Poglejmo zopet na unega slepca! Evangelist

pravi, da je sedel ob potu pri Jerihi; ob potu toraj, kjer je bil veden ropot z vozmi in veden šunder ljudi, in Jeriha je bilo tisto mesto, ki ga je kdaj Gospod preklel in so ga Izraelci v grobljo razvalili. Tu je sedel slep siromak brez postrešja, dežju in vsem nevihtam izpostavljen, in vsak ga je lahko zasramoval, kakor kdaj Filiščanje Samsona, ko so ga bili vjeli in mu oči izrovali.

Žalostni stan tega slepca je podoba terdovratnih grešnikov. Tudi oni se znajdejo zunaj tistega pota, ki pelje v svetišče Sionske gore, in sedé ob potu, ki derži v prekleto Jeriho. Pot namreč, po kateri hodijo, ni tista oska in tesna pot, ki derži v življenje; temuč je tista prostorna in široka cesta, po kateri jih veliko hodi v večno pogubo. In kako se jim tukaj godi? Na poti proti nebesom ni nič slišati. Vse je v prijetni in veseli tihoti. Pravični, ki po tej poti hodijo, so polni miru, sladkosti in veselja. Njih pokojna vest je, pravi v bukvah pregovorov (15, 15.), kakor vedna gostarija. — Na poti proti peklu pa je veden ropot in hrup, veden nemir in trepet. Za grešnika, govori sv. pismo, ga ni miru. Njegove krivičnosti in nesramnosti ga spremljajo noč in dan, in hodijo za njim, kakor senca njegovega telesa, očitajo mu zmiraj ujevogo nespamet in sramoto. V njegovem srcu je, kakor v kakošni hiši, kjer je veden kreg in ravsanje, ali kakor na razpenjenem in divje šumečem morji, kedar od vetrov zaganjano ob skalovje in bregovje ploska. Spomin na grehe mu je tisti skobec, ki mu do kervi v serce kljuje in saksebi mesari. On mu je tista svinčena peza, ki je na njegove persi zavaljena, da pod njo s strahom vednega pogina sope. In ker se je od Boga ločil, mu tudi Bog ni več pomočnik. Zapadel je oblasti in robstvu satanovemu, ki ga sedaj zasramuje, in ga kakor sneženo kepo, sedaj na kvižko verže, pa sope, kakor se mu poljubi, na tla telebi. Danes je velik, prevzeten in napuh-njen; jutri ves preplašen, klavern, pobit in obupen. — Le pomislite, če tak stan grešnika res ni silno žalosten. Da je pa res tak, mi bo vedel vsak tistih iz lastne skušnje povedati, kdor je po nesreči vanj zabredel. O nikar ne premišljuj, ljuba moja! zakaj te petje ljubih ptic nič več ne razveseljuje, zakaj nič več z rožicami obsejani vertec, zakaj ne več šumeči potok na ledini, ne več nobena pesem, nobena nedolžna igrača! Nikar me ne vprašuj, zakaj se skrivaš pred tovaršicami svojih nekdanjih nedolžnih let in zakaj k tlam pobešaš pred njimi z rudečico politi obraz; zakaj si vsa zamišljena, zmotena in najrajše sama. Poglej, vse to dela po grehu razdražena, nemirna vest, ki ti tvoje hudobije neprenehoma očita, in ti pravi, da se je zate rožicam cvet že osul, in ga pod milim nebom nikjer več zate ni veselja! — Oh, potokov solz bi bilo premalo, da bi jih točila nad zgubljenim rajem!

Poslednjič je moral slepec ob poti pri Jerihi še za tega del poseben siromak biti, ker se je zgoli od miloščine preživil. Če ni

bil že od rojstva slep, si je morda poprej kak denarček z rokami prislužil, ali je morobiti po svojih starših kaj premoženja prejel. Sedaj zavoljo slepote več ni mogel kruha služiti, in bolezen ga je tudi že ob drugo premoženje pripravila. Toraj, Bog ve, kolikrat je zastonj svojo roko po miloščini stegal in koliko lakote prestal!

Poglej, grešnik, tudi v tem svojo podobo, in premisli, kaj ti je tvoja slepota storila! Dokler so bile tvoje oči od nebeške luči razsvetlovene in si po potu zveličanja hodil, imel si v obilnosti vsega nadnatornega bogastva in darov sv. Duha, s kterimi se vse posvetno bogastvo nikakor nič meriti ne more. Jedel si kruh pravičnih v hiši svojega Očeta z nebeško, nepopisljivo radostjo, in tekle so v tvojo dušo vse tiste maziljenja gnad, ki vsaktero britkost in grenkost v sladčico in tolažbo spremené. Ko si pa po grehu oslepil in se v njem uterdovratil, si vse nadnatorno bogastvo zapravil in prišel na beraško palico. Bog se ti je jel gnusiti. Obernal si se tedaj na prazne zaničljive stvari, na razveseljevanje, kratkočase, dobre volje, na jedi, pijače in igre, misleč, da se boš od njih nasitil. Ali vodnjak, iz kterega si zajemal, kakor govori prerok, tvoje žeje ni pogasil. Obernal si se od veselja na razujzdanosti, v njih iskaje vpokojenja svojih želj. Ali kolikor bolj si po njih hrepenel in zeval, kolikor bolj jih v sé požiral, kolikor globokeje se vanje pogrezoval, toliko bolj se je vdiral pod tebo podloga prave zadovoljnosti. Kolikor več si jih vžil, toliko večja je bila tvoja lakota. Od Boga zapuščenega te je na zadnje še svet zapustil, in zgubljenemu sinu enako moraš sedaj pri svinjskem koritu britke solze pretakati, ker ti svet, od kterega si si nebesa in zlate gradove obetal, na posled še otrobov ne da. Tako te je greh pripeljal na kraj obupnosti.

Tako je toraj dušna slepota, vedni grizleji razdražene vesti, nepokoj od hudega nagnjenja, oblast pod peklenko hudobo, zguba vsega zasluženja za nebesa, in na zadnje zapuščenost od Boga in od sveta ter konečna obupnost, vse to je grenki sad, ki na drevesu pregrehe dozori.

2. Kakor silno žalosten in kervavih solz vreden pa je stan takega grešnika, vendar mu v temo njegove duše, dokler živi, sije neka zvezda upanja; vse je na tem, da za to zvezdo hodi. Od unega slepca evangelist pripoveduje, da je, slišavši, da gre Jezus memo, na ves glas začel klicati: „Jezus, sin Davidov, usmili se me!“ Na to so ga spredej gredoči svarili, da naj molči. Ali on za vse njih besede ni nič maral, temuč je še bolj vpil: „Sin Davidov, usmili se me!“ (Luk. 18, 38. 39.)

Iz tega se grešniki učimo, kaj nam je storiti, da si iz svoje reve pomagamo. Treba se ti je v dušni slepoti z gorečimi prošnjami k Bogu zateči in klicati: Gospod, odpri moje dušne oči, da vidim

strašne brezna in prepade, katerih žrelo je odperto tik mojih nog, in v ktere se bom brez tvoje pomoči gotovo pogreznil! Saj si vendar toliko oslepljenim grešnikom na enkrat pogled dal, serce Cabejevo in Magdalenino, Samarijanke pri Jakobovem vodnjaku in razbojnika na križu s svojo gnado omečil; zakaj bi tudi mojega ne poterl, da bi te znovič jelo ljubiti, kakor te je do sedaj sovražilo. Vem, da tvoje ljubezni nisem vreden; vem pa tudi, da je tvoje usmiljenje neskončno večje memo mojih hudobij. Ne pozabi svoje prisege, da nočeš smerti grešnikove, temuč da se spreoberne in živi! V té tedaj, o Bog! zaupam, in vem, da v svojem upanji ne bom osramoten.

Tako ti gre zdihovati, dokler se Gospod z milostnim očesom nate ozre, in tvojo molitev usliši. Se ve, da molitev pred Bogom, dokler si grešnik, nima nadnatornega zaslužnja za večno življenje, vendar pa Boga nagiba, da ti daje gnado spoznanja in razsvetljenja, ter tvojo voljo meči, in te s tem za gnado opravičenja pripravlja. Ja dokler moliš, bodi še tako velik grešnik, vendar še vse ni nad tebo zgubljeno, ker imaš vsaj še eno nitko, s katero si na Boga navezan.

Ali nekaj drugega je, česar se je pri tem bati. Hudoba namreč, ki po besedah sv. Petra okoli hodi, kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požerl, se poslužuje svojih namestnikov na zemlji, ki n u njegovo molitev začnejo očitati, in ga na vse viže zasramovati, dokler jo zopet opusti, in tak postane, kakoršen je poprej bil. Tu se je treba spomniti slepca pri Jerihi, ki na vse svarjenje spredej gredečih nič ni maral, temuč je le še in še klical: „Sin Davidov, usmili se me!“ Tako se tudi ti nikar ne daj od strahu pred ljudmi od svojega sklepa odverniti. Nikar naj ti zmiraj po ušesih ne doni: Kaj bodo drugi rekli? Oh, kako bodo vsi namo gledali in se mi posmehovali! — temuč to si k sercu jemlji, kaj da Bog poreče pri sodbi, ako v smertnih grehah prideš na njegovo pravico. Nikar si sama strahu ne delaj, kaj da bodo ljudje mislili in od tebe govorili, če svojo službo popustiš, kjer je tvoja čistost in nedolžnost v nevarnosti, ali kjer se ti je njeno cvetje že zdavnej oskublo. Nikar ne reci: Tam imam dober kosček kruha, drugod morebiti ga ne bom dobila. Dober kosček kruha je, ali ne pozabi, da ti ga satan reže, ki ga boš kmali v svojih solzah namakala in ti bo na smertni postelji, kakor pesek, v ustah škripal. Spomni se besed Kristusovih: „Ako te tvoja roka, ali tvoja noga pohujša, odsekaj jo, in verzi jo od sebe; bolje ti je hromemu ali kruljevemu iti v življenje, kakor dve roki ali dve nogi imeti, pa verženemu biti v večni ogenj. In ako te tvoje oko pohujša, izderi ga in verzi ga od sebe; bolje ti je z cnim očesom iti v življenje, kakor dve očesi imeti, in verženemu biti v peklenski ogenj“. (Mat. 18, 8. 9.) To je: Ako imaš od kake službe na svetu tudi toliko dobička, kakor od svojih rok in nog; če ti je

kaka stvar ljuba, kakor punčica v očesu, pa za voljo nje škodo terpi tvoja duša, anati se je moraš pod zgubo večnega življenja.

Da je res kaj takega mogoče, nam zveličani o. Leonard pripoveduje to le prigodbo :

Bila je lepa, mlada devica in nuna v Dominikanskem redu, v ktere oči se je sin Španskega kralja silno zaljubil in jej to ljubezen z besedo naznanil. Ali sveta devica od te ljubezni ni hotla nič vedeti in slišati. Po goreči molitvi in po razsvitljenji sv. Duha vzame nek dan pero in papir, dene zraven sebe majhno skledico in zraven položi oster nožiček, da bi si oči izrovala in jih kraljiču poslala. Preden pa to stori, se usede in mu piše te le verste : „Glej, tukaj ste tiste dve očesi, v ktere si tolikanj zaljubljen. Vzemi ju brez strahu v roke, in jaz menim, ako ste ti od deleč poželjivost vnemale, ti jo bote od blizo ugasnile. Zavoljo mene pa nikar ne žaluj ! Mojemu križanemu ženinu bote bolj dopadle dve rani pod mojim čelom, kot dve očesi“. Svoje pismo sklenivši si z nožičkom oči izruje, in ko še v kervi plavajo in trepečejo, jih pošlje zaljubljenemu kraljeviču. — Vidite, dasiravno mi tega ne smemo posnemati, ker nimamo posebnega razodenja od sv. Duha, kakor ga je ta nuna imela, vendar pa se iz Jezusovih besed učimo, da naj nam bo kakošna reč, kakošna oseba, tovaršija, služba, priložnost še tako draga, kakor hitro nam je v spodtiko na potu proti nebesom, zapustiti jo moramo brez vseh izgovorov, kaj da ljudje porečejo; ker to ni le Jezusov svet, ampak je njegova zapoved.

Ko boš pa vse to spolnoval, da boš molil, molil prav goreče in z vso stanovitnostjo, brez ozira na nobeno zaničevanje in zasmehovanje, in boš brez strahu pred svetom vsem grešnim priložnostim slovo dal, potlej se zaupaj vodstvu tistih, kateri te k Jezusu popeljejo, kakor je storil slepec pri Jerihi, da je zaslišal vesele besede : „Spreglej! tvoja vera ti je pomagala“. (Luk. 18, 42) Vodniki pa, kateri te k Jezusu popeljejo, so zlasti oznanovaveci sv. evangelija, ktere vam Bog pošilja, da vam pravi pot proti nebesom kažejo in nad vami čujejo, kakor čuje pastir nad svojo čedo. Ti so, katerih glas čez hribe in doline za vami doni; sedaj prosí, sedaj svári, sedaj krega z vsem poterpljenjem in ukom. Ako hočete, da vam bo pomagano, nikar za njih nauke ne uterdite svojih serc, kedar po njih zaslišite glas Gospodov. Taki vodniki so na dalje vaši spovedniki, ki vam jih Gospod pošilja za svetovalce in zdravnike. Da pa ne bo veljal nad vami pregovor: „Komur ni svetovati, temu ni pomagati“, spolnajte vse njih povelja z največo natančnostjo in zvestobo, ker le tako in po nobenem drugem potu vas morejo h Kristusu pripeljati. — In vem vam povedati, da vsi vaši globoki padci v greh primerili so se vam zato, ker svetov,

prošinj, svarjenja in opominjevanja svojih spovednikov niste hotli poslušati. Rekli so vam zjutraj in zvečer to in to molitev opravljati, si pri jedi in pijači nekoliko pritergovati, kolikorkrat ta in ta greh storite, ki je vaše poglavitno nagnenje, tolikrat kaj malega vbogajme dajte, vsaki večer žalost nad grehi obudite, in vsako jutro sklep ponovite, da se hočete čez dan vsega greha varovati, in večkrat sv. zakramente prejemati. Kaj ne, vse to in še drugo so vam pogostoma priporočevali. Ali vi ste to opustili. In glejte! od tod krive pota in zahoje, po katerih zgubljene ovce tavate. — Svarili so vas, da svoje počutke krotite, na jeziku ključavnico in pečat imejte, usesa in oči s ternjem zagradite, se tega in tega človeka, te in une hiše in družine ognite. Ali to storiti vam je bilo prenadležno. Toraj pač ni čuda, če ste na duši pomerli, ker ste zdravila od sebe vergli in po tleh razlili.

Ker pa do sedaj tega niste spolnovali, vas prosim, ljubi moji! prosim pri zveličauji edine duše, prosim v imenu vaših kerstnih patronov in vaših angelov varhov, spolnujte vsaj sedaj, dokler drevo vašega življenja še stoji po koncu! Pa nikar ne pozabite, da je sekira na korenino že nastavljena, in da vsako drevo, ki sadu ne obrodi, bo posekano in v ogenj pometano. Zakaj in kako vam je to treba storiti, sem vam danes z Božjo pomočjo razložil. Glejte, da vas besede, ktere sem vam govoril, ne bodo sodile, kakor besede Kristusove terdovratne Jude!

S k l e p.

Gospod! jaz sem sejal, in drugi tvoji namestniki bodo prilivali. Ali bo pa iz tega kaj sadu, ne vem, ker nič ni ne ta, ki seje, ne ki priliva, ampak Ti, ki rast daješ. Zato nebeški rosi tvoje gnade prepuščam vse naše delo. Vajtima najsvetejšima in najljubeznjivšima srcema, o Jezus in Marija! ki ste iz ljubezni do nas vse goreče, in ste nas ljubile do konca, priporočam spreobrnjenje vseh grešnikov. Ne daj, o mili Jezus, da bi bil tvoj trud skozi celih 33 let, da bi bilo tvoje britko terpljenje, tvoja ternjeva krona, tvoj kervavi križ, tvoja prelita kri in tvoja grenka smert kdaj nad nami zgubljena! Pokaži o Marija, da si v resnici naša mati, in zlasti pribežališče grešnikov, ter usliši prošnje svojih otrok, ki pred te na kolena padejo, in v dolini solz k tebi vpijemo: „Prosi za nas sedaj in ob smertni uri, da bomo vredni obljub Kristusovih! Amen.

Pridiga v god sv. Ožbalda.

(Pot v nebesa ; gov. J. S—c.)

„Le kdor do konca stanoviten ostane, bo zveličan“. Mat. 10, 22.

V v o d.

Preljube Joznsove ovčice, veseli god našega cerkvenega patrona, sv. Ožbalda nas je spet bolj obilno zvalil v ta tempelj božji, in prav iz serca bi tudi jes rad, dasiravno nevreden, dānes nekoliko k časti in slavi tega mogočnega svetnika govoril. Pa kaj bi vam danes, preljubeznjivi! povedal, da bi podučil nevedne, tolažil žalostne, močne storil slabe in pobožnim prijateljsko roko podal? Pa kaj bom dolgo mislil? Glejte našega patrona, sv. Ožbalda! On naj nam danes pridiguje in pové, kako morate tudi vi živeti, da pridete za njim v nebeški Jeruzalem! Čujte, kako lepo in sveto je živel patron naše cerkve in fare: Sv. Ožbald je bil od nevernih staršev rojen in izrejen. Po smerti svojega očeta Edelfreda, angleškega kralja, moral je s svojima bratoma v Škocijo bežati. Tukaj ga je obsijala luč sv. vere, ker dal se je s svojima bratoma kerstiti. Kmalu po smerti svojega sovražnika Eduina je on sam angleški kralj postal. Ko so ga imeli v kralja maziliti, raztrupila se je oljena flašica. V tem pa vran prileti s sveto križmo in pismom, da je to križmo sam sv. Peter posvetil. In čudovitni ptič je po tem vedno pri kraljevi hiši obstal. Tako se pripoveduje od sv. Ožbalda, zato-rej ga pa tudi vidite v oltarju, da ima na roci krokerja, ki pečatni perstan v kljunu derži. — Ko je sv. Ožbald kralj postal, bila je njegova prva skerb sveto vero v celem kraljestvu vpeljati. Pa njegovemu namenu se močno vstavlja Cedula, smertni sovražnik kristjanov. Ta pelje silno veliko vojsko nad sv. Ožbalda; pa sv. Ožbald goreče moli, zapové pred vojsko križ nositi v znamenje, da le v Kristusa zaupa. In glejte! s katerim je Bog, ta tudi zmaga. Sv. Ožbald premaga in grozovitni Cedula na bojišču smert stori. Od zdaj si je sv. Ožbald močno prizadeval po celem kraljestvu sv. kat. vero upeljati. Zidal je cerkve in vse ljudi, tudi naj veče reveže tako ljubil, kakor skerbni oče svoje otroke. Vsak dan je

bila za reveže miza pregernjena, kjer so se nasitili. Bila je ravno sv. velikonoč. Kralj sedi s svetim škofom Aidanom pri mizi. V tem pride služabnik pravit, da je še nekaj siromakov na dvorišču. Sv. Ožbald vzame z mize sreberno skledo polno jedil in jo revežem v dar dati vkaže. Sv. škof Aidan se tega tako razveseli, da prime kralja za roko in mu reče: „O da bi ta roka nikoli ne strohnela!“ In glejte čudo! Sv. Ožbald zgubi svoje življenje v vojski leta 642. Penda, kralj Marcianov, še plešniv grešnik in slep nevernik, je ukazal, naj se sv. Ožbaldu glava in desna roka odseka in na kol natakne. Ali ne glava, ne roka ni strohnela. Osvin, Ožbaldov naslednik, je čes leto oboje s kola vzeti dal. Glavo in kosti so prenesli z veliko častjo v cerkev Lindesfarn; desno roko pa v cerkev sv. Petra. Po njegovi smerti se je na njegovo prošnjo veliko čudežev godilo, ki so poterdili, kako mogočen svetnik je sv. Ožbald v nebesih, ki tukaj Kristusovega bandera nikdar zapustil ni.

Oh preljubi bratje in sestre moje! Žalostni se mi tudi danes oziramo v sv. nebesa; tje gor, kjer se v nebeškem veličastvu sv. Ožbald že veseli; in mi si mislimo: Oh, da bi pa tudi mi enkrat prišli za našim patronom, sv. Ožbaldom! Aii bomo pa tudi prišli? Ja prijatli! prišli bomo, če

1. poznamo pot, ki pelje v nebesa;
2. če po tem potu hodimo, in
3. če na tem potu ne opešamo.

Te tri resnice vam bom tudi jes danes nekoliko razložil. Začnem v imenu Jezusa križanega in k časti patrona našega, sv. Ožbalda.

Razlaga.

1. Rekel sem, da moramo najpopred poznati pot, ki nas v nebesa pelje.

a) Če se kam na pot podaš, moraš narpred vedeti, kam pojdeš. Tudi ti more pot, ki pelje v tisti kraj, dobro znan biti. Če pota ne veš, moraš večkrat popraševati, ali pa imaš tovarša seboj, ki te vodi, kakor nekdej angel Rafael mladega Tobija. Kristjani! ako hočemo v nebesa priti, moramo tudi mi pot poznati, ki pelje v večno veselje. Po tem potu moramo večkrat popraševati, to se pravi: Mi se moramo keršanskega nauka dobro učiti; ker, kdor hoče k Bogu priti, mora popred Boga spoznati.

b) Pa ali vsi poprašujejo po tem potu, ki pelje v nebeški Jeruzalem? Ali je vseh naj večja skerb, naukov naše sv. vere dobro se naučiti. O dosti jih je, ki scer hočejo v nebesa, pa se vendar za pot, ki pelje v Očetov dom, ne zmenijo. Od teh pravi sv. Tomaž Akvinski: „da veliko reči ne vejo, ktere bi morali vedeti; pa sramujejo se po njih pobarati, ali ta njih nevednost ne bo imela izgovora“. Ja, še celó se najdejo, ki ne vejó, zakaj da so na svetu; ki mislijo, da s truplom vmerje tudi duša. Vse dneve in noči pretuhtajo, kako bi si veliko bogastva skupaj spravili. Vse preiščejo, kje bi se ruda ali kakšna druga draga reč našla. Vse poskušajo, kako bi ložej svojim hudobnim strastim stregli. O za posvetne, za grešne reči so zbrigtani zadosti, pa manjka jim naj več modrosti, ktera jim kaže pot v nebeško domovino. O ja taki posvetneži ne vejo pravega pota v nebesa!

c) In oh! vendar je na tem naj več ležeče, da kdo pravi pot v nebesa najde. Postavim: Ti greš svoj pot, pa bi le zašel in bi padel razbojnikom v roke; ali bi te kakšna divja zver raztergala, ali bi si vrat vlomil, ali bi te drevo pobilo; kaj ne, kako vendar velika in silna nesreča bi bila to? Pa glej! ta nesreča še ni senca proti večni nesreči grešnika, ki zaide s pravega pota, ki v nebesa pelje; pa pride na pot, ki pelje v večni ogenj. Oh strašen pot proti večnemu breznu! O revni grešnik kam greš? — V večno terpljenje, — v večni ogenj, — pod oblast tistega, od kterega sv. Peter govori: „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli, in išče, koga bi požerl“. O revni, oslepljeni grešnik, kam greš? — V unajno temo, od ktere Jezus pravi, „da bo jok in škripanje z zobmi“. Oj, iščimo pravi pot, pot, ki pelje v nebesa.

II. Pa ni še zadosti samo vedeti pot v nebesa; timveč mi moramo tudi po tem potu hoditi. Tudi mi moramo s kraljevim Davidom klicati: „Gospod, pelji me po potu tvojih zapovedi!“ Trije Jezusovi učenci so morali popred še visoko goro Tabor prehoditi, preden so Jezusovo častitljivo spremenjenje vidili; ravno tako moramo tudi mi po najdenem potu zvesto hoditi, ako želimo v nebesih z Jezusom kraljevati. Kaj ne, kdor pot iz naše vasi v mesto dobro ne ve, pa vendar se od doma še ne gane, tak ne bo nikdar v mesto prišel? Glejte, ravno tako tudi mi v nebesa nikdar priti ne moremo, če ne hodimo po potu, kterega nam sv. vera kaže. O človek, če tudi vse svoje dolžnosti na tanjko veš pa vendar jih spolnovati nočeš, kaj ti vse to pomaga? Čuj, kaj sam Jezus govori: „Tisti hlapec, kteri ve voljo svojega gospoda, in se ni pripravil, in ni storil po njegovi volji, bo zlo tepen“. In kako lepo govori sv. apostel Jakob: „Kaj pomaga, moji bratje! če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ga bo li vera mogla zveličati?“

Kdor torej, kakor sv. učenci terdijo, po potu čednosti ne stopa naprej, ta stopa nazaj.

In vendar, žalibog! najde se jih dosti, ki mesto po poti čednosti naprej iti, grejo le nazaj v stare grehe in postanejo popolnoma sužni peklenskega duha! Ali povej mi sam, preljubi moj! ali si že kaj bolj ponižen, kakor nekdanj, ko te je že vsaka žal beseda razkačila? Ali imaš še tiste hude misli, mi že zastopiš ktere, kakor nekdanj? Ali si zdaj kaj bolj pridren v molitvi in v službi božji? Ali si že pustil tisto slabo, gerdo navado pijančevati, se po noči okoli klatiti, preklinjati ali pretepati se? Kratko: ali si se kaj poboljšal, ko ti je Bog že toliko gnad skazal in te tolikokrat k spovednici in k božji mizi poklical? . . . Oh, joj! bo morebiti kdo sam pri sebi zdihnil, oh! nisem še na pravem potu. Še, še tičim v tistih in tistih in tistih grehah, morebiti še globokejši; čas pa vendar le mine, in morebiti me bo gospod kmalo na pravično sodbo zaklical! O usmiljeni Jezus! kaj bo? . . .

Ko je Jezus v nebesa šel, so njegovi učenci še stali na oljski gori in milo za Jezusom proti nebesom pogledovali. Zdaj se prikažeta dva angela v belih oblačilih in žalostnim učencem pravita: „Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebo?“ Te besede se lahko obernejo na vse tiste, ki bi seer radi v nebesa prišli in tudi pot veje, ki gor pelje; pa vendar ničesar za nebesa storiti nočejo. „Kaj stojite tukaj in gledate proti nebesom?“ Kdor boče v nebesa, ne sme obstati, ampak serčuo stopati po potu, ki pelje gor v hišo preljubljenega in usmiljenega Očeta.

III. In če smo že pot v nebesa nastopili, na tem potu ne smemo opešati in obnemagati. Kaj pomaga, če kdo že pot v ta in ta kraj nastopi, če pa ne gre dalej, timveč se nazaj verne? Tako se je godila Izraelcem. Po terdnem potu so že dolgo v puščavi hodili, pa zdaj začnejo godernjati in nočejo dalej iti proti obljubljeni deželi Kanaan. Vsi so v puščavi pomerli razun dveh, ktera sta še deželo Kanaan vidila. „Gorje jim,“ pravi modri Sirah, „gorje jim, ki so pravi pot zapustili in se na napčni pot obrnili! Kaj bodo začeli, ko bo Gospod preiskovati začel?“ Kdo so pa tisti, ki so pravi pot zapustili in se na napčni pot obrnili? To so vsi, ki so nekoliko časa pobožni in pridni bili; po tem so pa v gerde grehe zabredli. To so vsi, ki so tako dolgo pobožni, dokler še pri svojih starših ostanejo; kakor hitro pa starejši ali njih predpostavljeni pete odmaknejo, pridejo že v zanjke peklenskega duha. To so vsi tisti pridni mladenčji in deklini, ki se nekoliko časa serčno vojskujejo; pa žalostno in globoko padejo. V kratkem: To so vsi tisti nesrečni Judeži, ki so kakor Judež nekoliko časa Jezusovi zvesti učenci, in na slednje svojega Jezusa izdajo.

Pa, oh! kako nesrečni so, ki že delj časa hodijo po pravem potu, na zadnje pa opešajo in grejo s svojim slabim življenjem, — kam? naravnost proti peklu. Zato pa pravi sv. Bernard: „V vseh stiskah in terpljenju moramo biti stanovitni, da bomo s Kristusom reči zamogli: Dopoljeno je.“ In kako vendar lepe, zlata vredne so besede našega Zveličarja: „Le kdor do konca stanoviten ostane, bo zveličan.“

Poglejte svetnike in svetnice božje, kako so bili Bogu zvesti v življenju in v smerti! Glejte našega patrona Ožbalda, kako stanoviten je bil v službi božji. Vedel je, da ga po dokončani vojski lepa krona v nebesih čaka, in kaj je to kratko življenje proti neizmerno dolgi večnosti? Glejte sv. Krizostoma! Smertno je bil pregaujan od neke hudobne cesarice, pa od pota čednosti in pravice le pičice ni odstopil. On sam je pisal svojemu prijatlu Ciriaku: „Ko sem bil iz mesta Carigrada pregnan, nisem se zavoljo tega zmenil, ampak rekel sem sam pri sebi: Če me cesarica tudi prežene, naj stori. Saj zemlja, in vse, kar je na nji, je Gospodova. Če me tudi razžagati vkaže, naj me razžaga. Saj tako se je tudi preroku Izaiju godilo. Če me v morje verže, spomnil se bom nesrečnega Jona. Če me verže v razbeljeno peč, tolažil se bom kakor trije mladenči v hudi peči. Če me pred divje zverine vreči pusti; naj stori! Spomnil se bom Dauicla v levnjaku. Če me s kamni pobiti zapové, naj bo, imam pervega mučenca sv. Štefana pred očmi. Če mi tudi glavo vzame, naj jo vzame! mislil bom na sv. Janeza kerstnika. Če mi vse posvetno premoženje vzame, naj ga vzame! Saj sem gol iz telesa svoje matere prišel, in nag se bom spet v zemljo povernil.“ In kakor lepo je sv. Krizostom pisal, tako serčno je tudi stopal po potu proti nebesom. On je bil do konca zvest, zato je pa tudi prejel krono večnega življenja.

S k l e p.

Tako torej, preljubeznjivi! sem vam povedal, kaj vam je storiti, da tudi vi v nebesa pridete. Vi morate pot v nebesa znati, po njem hoditi in ne opešati na tem potu. Še enkrat vas torej baram: Kam želite po tem življenju? In vsi mi odgovorite: V nebesa. V nebesa torej hočemo pot iskati s tem, da zvesto poslušamo božjo besedo. Po tem potu pa tudi zvesto hoditi, in naj pride čez nas karkoli hoče, stanovitni hočemo ostati zvesti Jezusovemu banderu, saj ga vsi skoz usta božjega namestnika slišimo klicati: „Le kdor bo do konca stanoviten, bo zveličan.“ Amen.

Pridiga na spomin Marijnega srca.

(Od ljubezni Marijne; gov. K. K.)

„Glej! odsehnal me bodo poveličevali vsi rodovi.“ Luk. 1, 48.

V v o d.

Dvoje naj slajših in naj mogočnejših imen nam je Bog dal, dvoje naj svetejših src nam je v svoji milosti odperl, v katerih se zveličati zamoremo, ime Jezusa in Marije, serce Jezusa in Marije. Zares večno hvalo imamo predobrotljivemu Bogu za ta dvojni dar izrekovati in poskakovati od veselja, ker nam je pot k zveličanji toliko polebčan, cesta poravnana. Kakor nas je ljubi Jezus odrešil iz same ljubezni, tako si Marija prizadeva odrešenje Jezusovo nad nami spolniti, nas deležne storiti taistega iz same ljubezni. In ker nobeden drug zadržek nas od zveličanja ne zadržuje, kakor greh, tedaj je tudi njena prva materna skrb, greh zatreti in tako vrata nebeške nam odpreti. Ta svoj namen Marija dosega po navadnih pripomočkih zveličanja posebno po bratovščini svojega serca in tako nam svojo materno ljubezen naj bolj razodeva. O da bi si le mi tudi to njeno ljubezen v prid obrnili in si svoje lastno in drugih nam ljubih zveličanje zagotovili po ravno tej bratovščini Marijnega serca! Od tega vam hočem tudi jaz danes govoriti in vam pokazati: 1. „Kako ljubeznjivo Marija skerbi za naše zveličanje; in 2. kako moramo pa tudi mi skrbeti za večno zveličanje“. Ave Marija!

R a z l a g a.

I. Veliko in krasno bi bilo govoriti od ljubezni Marije do Boga ali do svojega božjega deteta; zakaj ni je stvari, koja bi svojega Štvarnika bolj ljubila, kot Marija. Toda pustimo to in pogledjmo ljubezen Marijno do nas. Letà se kaže v neštevilnih telesnih in duhovnih dobrotah, ki jih po Marijni priprošnji od Boga

prejmljemo. Kakor je Ona na ženitvi v Kani Galilejski svatom za vino skrbela in Jezusa nagnila, da je z čudežem pomagal; tako je Ona od naj starejih časov kršnanstva noter do današnjega dneva ljudem vedno svojo materno ljubezen skazovala in jim bo še zana-prej dobrote delila do sodnjega dneva. Po vsi pravici se tedaj imenuje pomoč kristjanov, zakaj po njej se v potrebah vseh oči ozirajo, proti njej se stegujejo vse kerščanske roke. Lahko bi vam naštel, koliko telesnih dobrot so že posamezni ljudje, kakor cele kraljestva od Marije prejele; zakaj ni ga človeka, kateri na Marijo zaupa, in bi ne bil nad sam seboj čudovitno Marijno pomoč poskusil, bodisi v kaki bolezni alj drugi zadregi. Več pa ko vsi pozemeljski darovi duhovske dobrote veljajo, in kdo je za Bogom, ki jih nam obilniši podeljuje, ko Marija? ali prav za prav, Bog nam vse gnaude le po Marijnih prošnjah deli. Perva duhovna dobrota pa je spreobrnjenje grešnikov in odpuščanje grehov, in to je tudi poglaviten namen bratovšnje Marijnega srca; zato se Ona tudi kliče pribežališče grešnikov. Ako nas naši grehi težijo, in smo si z njimi milost in ljubezen božjo zgubili, namesto dobrot le ojstre kazni zaslužili, namesto milosti le jezo božjo si nakopali — in nas je strah in groza pred Boga stopiti, ki smo se Mu tako hučo zamerili: Kam naj se obrnemo? h komu naj pribežimo, ki bi nam pravično jezo božjo potolažil? Serce Marijno se nam mило odpre, v taisto naj se skrijemo in obvarovani bomo pred streljami pravice božje. Kako Marija marsikterega grešnika čudovitno k zveličanji pelje, vam hočem iz neke dogodbe dokazati, ki se je pred 25 leti pripetila. Bilo je l. 1842, ko je nek mlad žid ali Jud, Ratisbonne po imenu, srdit sovražnik kerščanskega imena sploh, posebno pa katoliške cerkve, na svojem popotovanju po svetu v mesto Rim prišel. Eden njegovih bratov se je bil od Judovstva h kat. cerkvi spreobernal in mašnik postal, ali ravno zavolj tega ga je tako grozno čertil, da ga kar viditi ali od njega kaj slišati ne more. In vendar ga je ta duhovski brat naj gorečnejše ljubil, in kakor za celo zlahto, posebno za njega molil in ga neomadežanemu sercu Marijinemu priporočeval, da bi se ta njegov brat, ki je še v Judovski temi taval, svojim zmotam odpovedal in se kerstiti dal. Ta pobožna bratova molitev ni bila brez sadu. Pridši v Rimsko mesto se Judovski nevernik po naključbi ali prav za prav po božji voditvi z nekim gospodom imenitnega rodu, prijateljem svojega duhovnega brata soznani; ta ga prijazno prosi, da naj si da neko Marijno svetinjo okoli vrata obesiti in ako ravno se mladi Jud s prva brani in nevoljen postane, vendar se da svojemu prijatelju za ljubo pregovoriti in smeje se in norčevaje svetinjo Marijno si obesiti, rekoč: „Nate me zdaj rimsko-katoljškega, apostoljškega kristjana!“

Kar je mladi neverc tukaj preklinjevavsko izrekel, se je nekaj dni potem vresničilo, posebno ko mu prijatelj še neko molitvico k božji materi prepisati in jo vsako jutro in večer izgovarjati da. Je pa ta molitva od sv. Bernarda, in se takole glasi „Spomni se, o čez vse dobrotljiva devica Marija, da še ni bilo slišati, da bi kdo zapuščen bil, ki je pod tvojo brambo pribežal, tebe na pomoč klical in na tvojo priprošnjo zaupal. Poln takega zaupanja pridem k tebi, o Marija devic devica, mati Kristusova! K tebi hitim, k tebi bežim, k tebi zdihujem in se tresem zavolj grehov mojih; pred teboj na kolena padem: ne zaverzi moje prošnje, temuč nagni se milostljivo k meni in vsliži vpitje moje vboge duše v tej dolini solz, zdaj in posebno ob moji smrtni uri. O usmiljena, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!“ — To molitvico si je zapisal in njene besede so se mu tako globoko v spomin in v serce vtisnile, da si jih iz svoje duše spraviti ne more; vedno mu na misel hodijo in ponavlja jih neprenehoma tudi zoper svojo voljo; neka nevidna moč ga k temu priganja, kterež se zoperstaviti ne more. Že je bilo od njega sklenjeno, Rim zapustiti in dan že odločen, kdaj odide. Tedaj se še enkrat s svojim zvestim prijateljem po mestu vozi, znamenitosti njegove ogledovat. Zdaj se pripeljeta k cerkvi sv. Andreja, in stopita noter, on iz gole radovednosti, njegov prijatelj pa, ker je v bližnjem samostanu kaj opraviti imel. Čez nekaj časa prijatelj po storjenem opravilu nazaj pride in najde svojega mladega pa nevernega tovarša v neki kapeljici te cerkve na kolenih, vsega v solzah, vsega zamaknjenega.

On ga kliče in budi, toda ne glasu ne znamenja od njega ne dobi. Še le po dolgem se iz tega čudovitega zamaknjenja zbudi in zdaj začne pripovedovati, kako čudno prikazen da je imel; bila je preč. Devica Marija, ktera se mu je v kapeljici v ravno taki podobi prikazala, kakor je bila na svetinji viditi, ki mu jo je prijatelj okoli vrata obesil. Sama svetloba jo je bila in polna veličastva in vsa prijazna in mila se je na altar spustila in mu na znanje dala, da naj poklekne; in ko je bil pokleknil, bil je na enkrat ves spremenjen, iz terdovratnega Juda bil je goreč kristjan postal in nobenih drugih želj ni imel, kakor prej ko prej sv. krst prejeti. Padlo je kakor luskinde od njegovih oces, kršanska resnica mu je milo prisvetila. Ne bodem vam še le povedal, da Marija ga je tako čudovito spreobrnila; to je on sam spoznal in se torej bratovšnji presv. in prečastitega serca Marijnega posebej zahvalil: Marija je za njega prosila. To se je zgodilo na — Boštjanovo l. 1842 in še živi spreobrnjeneec kot očitna in hvaležna priča, kako zveličanska da je bratovšnja Marijnega serca.

II. Zares velika je ljubezen Marijna do nas revnih grešnikov in po pravici se tedaj ona imenuje pribežališče grešnikov. Le eno nam še ostane, da Marijo tudi v tem posnemamo, da se tudi krepko

pótegujemo za zveličanje naših lastnih in drugih nam izročeniš duš. In ravno v tem obstoji preblagi namen bratovšnje Marijnega serca, ktera se črez ves katoljški svet razprostira. O ko bi kristjani pomislili, kako sveto in boguljubno delo da je, grešnike spreobračati! Sv. Jakop piše v svojem listu (5, 19. 20): „Bratje moji, ako kdo izmed vas zaide od resnice, in ga kdo zaverne, naj ve, da, kdor grešnika verne od njegovo krive poti, bo rešil njegovo dušo od smrti in pokrili veliko število grehov!“ — Oj ko bi prevdarjali, kolika nesreča da je, kedar se le ena sama duša pogubi! Ta zgubljena duša bode vekomaj svojega Boga preklinjala, med tem ko bi Ga zveličana hvalila in poveličevala! ta prenesrečna duša bode vse večne čase peklenške muke terpela, med tem ko bi lahko rajsko veselje živila! Kako mora tedaj, Boga veseliti, ako se kdo za rešenje grešnikov, za njih zveličanje na vso moč poganja, ker tako naj večo nečast od Boga odvrāča in dušam naj bolj vstreza. In kakor je Marija vsa vneta za čast božjo in svojega Sina, pa tudi vsa skrbna za zveličanje njenih pozemeljskih otrok, tako se njej tudi ne more ljubša služba storiti, kakor će se za zveličanje svojih zmotenih bratov zvesto poskušamo. To se zna in more sicer zgoditi po vseh pripomočkih, ki jih nam sv. vera k temu cilju in koncu veljeva; ti pripomočki so: krš. podučenje, pravično opominovanje in bratovsko posvarjenje, posebno pa lepi izgledi, ki jih zapeljanim dajemo. Vendar pa je bratovšnja Marijnega serca eden naj priložnejših in naj ložejih pripomočkov k temu sv. namenu. Le samo zapisati se je treba in eno Češčena Marija na dan moliti za spreobrnjenje grešnikov, — to drugo pa bo Marija storila, in duše bodo rešene, rešene po priprošnji Marije, ktera je tako rekoč vsegamogočna. Zatorej vam, kterim zveličanje lastno in sebi izročeniš na sercu leži, ne morem nič boljšega nasvetovati, kakor da bi v bratovščino Marijnega serca stopili, in ako ste že njeni udje, da zvesti ostanete in se bratovske pomoči pridno poslužujete. (Konec prih.)

Družba sv. Mohora.

Dne 27. kresnika je imel odbor družbe sv. Mohora svojo glavno letašnje sejo. Med drugim je bilo sklenjeno:

1) da prejme vsak letošnji ud, kterih je 7083 (ker so se še letos po prošnji vvrstili vsi udje do 15. dne pr. m.) petero bukev in sicer: a) Koledarček za l. 1868 (ki bo v nekih dneh popolnoma natisnjen), b) „Življenje svetnikov in svetnic Božjih“ I. dela drugo polovico; c) en zvezek „slov. Večernic“; d) „Fabiolo“ ali namesto nje (ker se je je natisnilo samo 6500 iztisov) Poženčanovo

podučno povest „Utopljeni ali potovanje na Ostrovid“; in e) po Koroškem in po nekterih dekanijah na Kranjskem, kjer vino ne raste, „Sadjerejo v pogovorih“, po drugih krajih pa „Umanoga Vinorejca“. Ker je bilo „Življenja svetnikov“ samo 6000 iztisov tiskanih, razpošlje se ta knjiga nekterim družnikom, sosebno po mestih bivajočim, še le prve dni meseca oktobra t. l.; do tedaj namreč je nam obljubljena iz tiskarnice.

2) Ker so pri tolikem številu družnikov opravila že preobilna in premnogovrstna in tudi tiskarnica „Imenika“ ne more v enem mesecu popolnoma natisniti, zato se bode nabira družnikov v prihodnje vsako leto pričunjala brž po razposlanih knjigah in se bo vselej sklenila s koncem meseca marca vsacega leta.

3) Cena letošnjim bukvam se je tako-le ustanovila: „Koledarček“ se bo prodajal po 40 nkr., „Vinorejec“ po 30 nkr., „Sadjereja“ po 16 nkr., „Fabiola“ po 50 nkr., „Utopljeni“ po 36 nkr., „Življenje svetnikov“ II. pol. po 80 nkr. in vsak zvezek „Večernic“ po 20 nkr.

4) Knjige za prihodnje leto se bodo tiskale v 12000—10000 iztisih; med drugimi nadaljevanje: „Življenja svetnikov“ s podobami; „Življenje in terpljenje Jezusa Kritsusa, po g. prof. St. Kociančiču za Slovence predelano; „Zercalo domačih in tujih živali“ s podobami, od prof. Erjavca v Zagrebu itd.

Razpošiljava letašnjih bukev se prične okoli srede tekočega mesca, brž ko se „Koledarček“ in povest „Utopljeni“ v tiskarnici dovrši.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Č. g. Tavčar And. je dobil faro Gospo-sveto in je postal tudi kapiteljni dekan; — č. g. Bramer And. je dobil faro sv. Miklavža v Belace; — č. g. Bauer Karl faro št. Lipš pri Rajnece in č. g. Hanžic Tom. faro v Kotlah. — Za provizorje pridejo čč. gg.: Rakeb Jož. v Golšovo, Torkar Mat. za Fischinger. — jevega kanonika v Velikovec, Dr. Beyr Mat. v Ravno, Jergič Len. v Zarije, Cepic Franc v Pokerče, Godec Jan. v Glinje, Jereb Jož. v Kamnogorico in Sternad Frid. v št. Ožbald pri Malejcerkvi. — Č. g. Šašl Martin pride za nunskega spovednika in slovenskega pridigarja pri sv. Duhu v Celovcu. — Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Mosir Jan. k stolnej cerkvi v Celovcu, Fric Jož. v Pliberk, Kren Jož. v Žabnice, Ujic Ant. v Hodiše in Štiberc Jan. v Dolnidraubreg. — Umerli so čč. gg. Anewandtner Jož. provisor v Kamnigoric, — Plišovnik Rok, seminiški duhovnik in o. Frid. Krupsky, jezuit v št. Andrašu. R. I. P.!